

veto

nummer 15
11 januari 1999

jaargang 25 - 1998-1999

afgite - Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

Belgie-Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2817

**Freinetschool
vangt
sans-papiers op**

p. 3

**Kunst frist
stationsbuurt op**

p. 4

**Hippe Amerikaanse
films in Stuc**

p. 8

Leuvense studenten pleiten voor grondige talenkennis

In alle opleidingen binnenkort taalevaluatie?

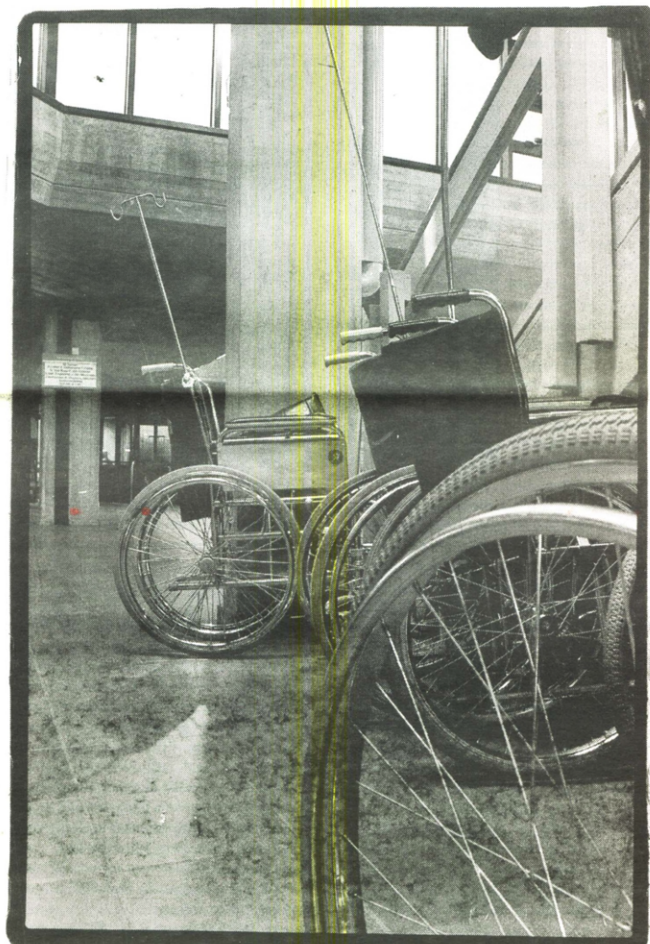
Het beheersen van expressievaardigheden in vreemde talen en de evaluatie hiervan moeten deel worden van elke opleiding aan de KU Leuven. De nadruk moet hierbij vooral liggen op communicatie, en niet zozeer op de perfecte beheersing van die taal. Dat werd vorige week vrijdag beslist op Kringraad, de onderwijsgeleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). De taalpolitieke problemen waarmee de KU Leuven in het verleden te kampen had, plaatsen deze beslissing alvast in een bijzonder perspectief.

Terwijl dertig jaar geleden in Leuven nog gestreden werd om alle colleges in het Nederlands te krijgen, gaat het nu de andere richting uit. Loko vindt dat 'expressievaardigheden in vreemde talen, zowel bij communicatie met collega's als met andere specialisten, zowel mondeling, schriftelijk als multimediaal' onontbeerlijk zijn voor elke student. Met deze stellingname ondersteunt Loko in de eerste plaats de internationaliseringsstendens van het universitaire onderwijs. Dit werd onder andere recent bepleit in het tweede voortgangsrapport

van ererektor Dillemans en het Sorbonne-sjarter. Zo kan het uitnodigen van gastproffen een student zonder een Erasmus-ervaring de kans geven les te volgen in een vreemde taal. Voorts lijkt men ook niet om talenkennis heen te kunnen in het kader van permanente universitaire vorming. Per slot van rekening verwacht de arbeidsmarkt een grondige kennis van een of meerdere talen en werd daaraan tot nu toe weinig aandacht besteed binnen de verschillende curricula.

Over het aanleren van de expressievaardigheden is nog discussie. Volgens sommigen is het aanleren van een taal de taak van het middelbaar onderwijs. De universiteit moet zich beperken tot het aanleren van de terminologie. Hoe productief het uit het hoofd leren van zo een termenlijst evenwel is, wordt dan weer buiten beschouwing gelaten. Bovendien lijkt de expressievaardigheid daardoor niet meteen opgedreven te worden.

Anderen willen de beheersing van een taal via keuze- of plichtvakken integreren. Omdat bij dekreet is bepaald dat je je diploma volledig in het Nederlands moet kunnen halen, kunnen voorlopig enkel vakken in een andere taal als keuzevakken worden opgenomen. Nochtans laat de KU Leuven doorschijnen dat in de toekomst ook moge-

Het Universitaire Ziekenhuis Gasthuisberg doet alles om uit de financiële malaise te raken. Hopelijk heeft men de moed om harmonieus te besparen. Veto's middelpunt op pagina's 6 & 7. (foto Ivan Pau)

FKK-nominaties

Vrijdag acht januari was de deadline voor vrije verenigingen die erkend wensten te worden door Kringraad. Negen verenigingen brachten zo'n erkenningsdossier in.

- Los Buenos: wil elke vorm van progressief engagement ondersteunen en organiseert zelf ook info-avonden en dergelijke meer.
- Marxistisch-Leninistische Beweging (MLB): de studentenorganisatie van de PVDA.
- Kristen-Demokratische Studenten (CDS): studentenorganisatie CVP
- Tegenstroom vzw: wil informatie verspreiden, daarrond ook stelling nemen en eventueel mobiliseren
- Wetswinkel vzw: wil student en burger wegwijs maken in het huursysteem, verder ook studenten bekwanen in de theorie en praktijk van het huurrecht
- Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV): wil maatschappelijk engagement, studentikoze ontspanning en intellektuele inspanning combineren; de vereniging is katholiek, studentikoos en Vlaams
- Socialistische Jongerenwacht (SJW): een revolutionair socialistische jongerenorganisatie
- Secura Forum: zij werken rond verkeersveiligheid en willen het aantal verkeersongevallen met jongeren tussen 17 en 25 verminderen
- Komitee tegen Uitwijzingen: zorgt voor sensibilisering rond mensen zonder papieren en vluchtelingen, onder meer door actie te voeren; ook geven ze advies aan vluchtelingen.

Tegen de erkenning van deze vrije verenigingen kunnen kringen maar tevens alle personen een schriftelijke klacht indienen. Deze klacht moet evenwel gebaseerd zijn op zeven criteria die in het FKK-reglement van Kringraad staan vermeld. De zeven criteria waaraan een vrije vereniging dient te voldoen zijn: een vrije studentenvereniging zijn, een maatschappelijk doel hebben, actief zijn, de verschillende verklaringen omtrent de mensenrechten onderschrijven, een democratische vereniging zijn, leden werven die de student de vrije keuze laat en de vereniging moet tot slot minstens een jaar actief zijn.

Voor een meer duidelijke omschrijving van de criteria kan u best het FKK-reglement er eens op naslaan. Indien u vindt dat een vereniging aan minstens een van deze criteria niet voldoet, heeft u de tijd tot 22 januari, 18 u om de dossiers in te kijken en eventueel een schriftelijke klacht in te dienen. Dit bezwaarschrift moet op het Kringraadkantoor binnengebracht worden. U kan er elke werkdag terecht van 14u tot 18u. Het adres is 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Bellen kan op het nummer 016/22.31.09.

lijk plichtvakken in andere talen gedoceerd worden. Probleem hierbij is dat niet alle profffen bepaalde vreemde talen echt meester zijn.

Een derde groep stelt dan weer voor alle studenten aan een test te onderwerpen, zoals het nu trouwens al bij Kriminologie gebeurt. Een faling houdt het volgen van een cursus in. Een andere mogelijkheid is dat het vak buiten het opleidingsprogramma wordt geplaatst, zodat meer zelfwerkzaamheid van de student wordt geëist. Dan moet de werklust van een student wel beperkt blijven tot achtienhonderd uur per jaar, wat nu soms het geval niet is.

Heikel punt vormt vooral de evaluatievorm. Volgens sommigen, vooral mensen

uit eksakte wetenschappen, is die overbodig. De vraag is natuurlijk waar het evenwicht tussen het begrijpelijke en het grammatikaal korrekte ligt. Daarbij komt dat het niet evalueren van een opleidingsdoel kan leiden tot het onderwaarderen van het vak en een dalende motivatie van de student.

Hoewel een beleidsvoorstel als dit enkel kan worden toegejuicht, zal de integratie ervan zeker niet van een leien dakje lopen. Als de fakulteiten carte blanche krijgen van de universiteit, bestaat het gevaar dat het voorstel op de meest diverse manieren wordt ingevuld en zo het doel uit het oog verliest.

Aernout Beke

lezersbrieven

Allerlezerreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Studenten met kinderen

Wij willen graag reageren op het artikel over de voorzieningen voor studenten met kinderen. We willen absoluut niet de voordelen of de noodzaak van een overkoepelend orgaan weggevoen, maar enkele zaken lijken ons fout interpreterbaar en we zouden het betreuren als de drempel tot de diensten zou verhogen door zulk een misverstand.

Wanneer een studente zwanger is of een kind heeft, kan zij gerust aankloppen bij Studentenvoorzieningen. Er bestaat ook een informeel overleg tussen de diensten met een vlotte doorverwijzing naargelang een probleem deelaspecten heeft. In tegenstelling tot wat in het artikel beweerd wordt, is de strikte toepassing van de wetgeving op de studietoelagen niet te vergelijken met de aanpak die binnen de diensten van Studentenvoorzieningen gehanteerd wordt. De wetgeving biedt een basis, maar krijgt niet het laatste woord. Het klopt dat een zwaardere studente niet onvoorwaardelijk recht heeft op een financiële toelage. Elke beslissing voor een tussenkomst, ongeacht de problematiek, is gebaseerd op de sociale realiteit waarin de student zich bevindt. We gaan samen met de student na welke mogelijkheden er zijn. Omwille van de ouderlijke plicht wordt er eerst gepolst naar de houding van de ouders ten opzichte van de zwangerschap. Op vraag van de student kan er een bemiddeling opgestart worden tussen beide partijen. Als een studente niet op de ouders kan rekenen, kan die studente financieel ondersteund worden. De beperkte vorm van sociaal onderzoek die hieraan voorafgaat, laat ons toe de noden in te schatten zodat de sociale gelden zo goed mogelijk besteed worden. We willen hiermee duidelijk maken dat elke situatie apart en in zijn geheel wordt bekeken. We hopen dan ook dat (aanstaande) moeders die vragen hebben over hun sociaal statuut (bijvoorbeeld over de kinderbijslag), financiële problemen voorzien, nood hebben aan een gesprek, vragen willen stellen rond examensfaciliteiten en huisvesting, of medische bijstand zoeken, de weg naar Studentenvoorzieningen gemakkelijk vinden.

Peggy Meeuwissen,
Sociale Dienst KU Leuven

Open brief aan de dekanen

Het geruelt uwer gekwetste zielen, leden der Kringraad der Leuvense Studenten, konden wij vorige week (Veto 14) met goede smaak lezen in uw brief aan enkele roemruchte leden, de dekanen onzer Alma Mater. Schier even koninklijk als de eenzijdige straffe arrogantie die u bezigde, werd er gesabeld met vileinige verwijten van 'inert konservatisme', 'gebrek aan moed en visie' en meer van zulke mijn slakkenbrein overstijgende woorden. U zult zeker met rede spreken. Doch wat bevatten de komen uwer eigen boezem, zijt u niet ziek in hetzelfde ledikant?

De versmoorde band tussen onderzoek en onderwijs kankert inderdaad, gelijk den zwarten pest, in het zieke lijf van onze Mater. Maar dat zo wenselijk goed weer aan

elkander smeden met zeven bladgouden knepen van technische aard, zonder de wezenlijke wortelen van het huidige instrumentele universitaire gedachtegoed uit te vlooiën of te ontvlooien, lijkt mij evenmin een bewijs van progressief vernuft. Het principe van verzoening is nobel, maar u bestrijdt er de verkeerde draken mee. In plaats van onderwijs en onderzoek pogen bij elkander te houden ter wille van een universiteit van kwasi veralgemeenbare kennis (kennis om de kennis, gefundeerd

in het universele ratiobeginsel, en dus getest doorheen de aktiviteit van het onderwijzen), hinkt u uw feodale leenheren achterna in hun partikuliere, probleemgerichte, utilitaire overpeinzingen van kennis. Het door u verkeerdelijk bezigde 'Universitas' dult geen kennis als instrument, maar behoeft iets — zoals het door zichzelf wordt gezegd — universeel, in de meest mogelijke mate. Ziedaar thans het verschil met de hogeschool.

Leden der Kringraad der Leuvense Studenten, u wilt de vloedgolven en draaikolken van de kennissamenleving trotseren en overwinnen. U wilt zich dus aan de vraag van de maatschappelijke (kennis)markt overgeven, aan het leren leren. Wat zou u echter vinden van het leren denken? Een leren denken dat het ratiobeginsel respecteert, maar desalniettemin ditzelfde beginsel steeds bevrucht. De universiteit niet als een klakkeloos kweekbassin voor wat de maatschappij verlangt, maar wel als zone van reflectie buiten de samenleving alsook als een konstituerend element ervan? Is dat geen strijd waardig?

Krist Vaesen,
Oud-Student

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Open brief aan de studentenvertegenwoordigers

In een «Open brief aan de dekanen» (Veto 4 januari) uitien de studentenvertegenwoordigers hun verontwaardiging omdat de laatste Akademische raad het onderwijsbeleidsplan niet zomaar heeft goedgekeurd. Ik begrijp niets van die verontwaardiging. Is de AR dan een goedkeuringsmechanisme (zoals het parlement soms geworden is)? Mogen we dan geen fundamentele vragen en kritiek meer hebben bij een beleidsnota waarin een vijfjarenplan ontwikkeld wordt en een globaalconcept voor het universitaire onderwijs waarvan men zegt dat het een radicale hervorming zal betekenen. Wij (dit zijn niet alleen de dekanen, dat is de akademische raad waarvan ook de studentenvertegenwoordigers deel uitmaken; zij zijn niet zomaar waarnemers) vonden dat deze versie niet zomaar kon goedgekeurd worden. We hebben deze tekst ook niet afgekeurd. Er werd een discussie aan gewijd gedurende twee uur in alle vrijheid waarbij geen enkele «zonnekoning» verbod om gelijk wat te zeggen. Dit is onder het huidige universiteitsbestuur de langste discussie geweest op de AR, en terecht ook, wat het gaat om een belangrijk voorstel en het heeft eventueel verstrekkende gevolgen voor lesgevers en studenten. Dat kan zomaar niet goedgekeurd worden. De discussie is niet af. We hebben allemaal de tijd om schriftelijk te reageren en adviezen in te winnen. Een gewijzigde versie zal op de volgende AR komen. So, what's the problem? Waarover ergeren zich de studenten uit de AR? Dat een nota over «begeleide studietie» niet zomaar goedgekeurd wordt zonder dat men weet wat de implicaties hiervan zijn? Of zouden jullie echt liever willen dat wij dekanen er allemaal braafjes bijzitten «zoals bange hovelingen die sidderen bij ieder woord van een oppermachtige zonnenkoning» Maar die hovelingen zouden we juist worden als we gewoon zouden goedkeuren wat er op tafel ligt. Misschien zou de Rektor (ik mag toch veronderstellen dat hij bedoeld wordt onder de metafoor «oppermachtige zonnenkoning» gaag hebben dat bepaalde akteplannen kunnen doorgevoerd worden zonder kritiek. Maar aangezien hij niet «oppermachtig» is, moet hij rekening houden met «akademische geesten» die kritische vragen hebben en moet hij zorgen dat er binnen de akademische gemeenschap een consensus is rond bepaalde belangrijke akteplannen. Goed, misschien is onze rektor helemaal geen «oppermachtige zonnenkoning», maar slechts een arme «primus inter pares»

die voortdurend tot inactiviteit wordt gedwongen door de dekanen die «als feodale leenheren enkel krampachtig hun privileges en baronnen zittingen te verdedigen». Ja, welke baronnie: we zijn allen verkozen voor een bepaalde tijd, en hebben zeker geen erfelijke titel. En welke privileges willen we beschermen. Geen ander dan die van de professoren en de studenten, dat wil zeggen we moeten er voor zorgen dat er geen beslissingen vallen die uiteindelijk het universitair onderwijs ondanks goede bedoelingen in de knoei brengen. In feite verdedigen we hetzelfde waarvoor de studenten opkomen in hun Open brief, namelijk een universiteit die niet ofwel onderzoeksuniversiteit ofwel onderwijsuniversiteit wil zijn, maar allebei samen en in interactie. Dat vragen de studenten dat vragen wij ook. Wie is daar nou tegen? Waar het op aankomt is een evenwicht dat in dag uit, en de balans zal wel eens van het ene naar het andere schommelen. Dat alles nu aan onderzoek zou geofferd worden! ik kan het niet geloven. Ik ben al acht jaar lid van de AR. In al die jaren, en vooral de laatste drie wordt bijna negentig procent van de discussie aan onderwijsaangelegenheden besteed. In die jaren is ingevoerd: nieuwe structuur POK, evaluatie van docenten, visitatiekommisies met zelfstudies en opvolgingsverslagen, onderwijsdossier, en zoveel meer. Bijna in elke AR wordt een hervorming van een curriculum goedgekeurd en nieuwe initiatieven op onderwijsgebied genomen. Wie beweert er nu dat alle aandacht naar onderzoek gaat? Gaat daarom alles goed in het onderwijs, zeker niet, en dat zal ook nooit. We kunnen alleen maar alle dagen met de personen en de middelen die we hebben er proberen iets van te maken. Dat is veel moeilijker dan een mooie politieke nieuwjaarsbrief te schrijven over de interactie van onderwijs en onderzoek. Neem nu de bemerking van de studenten dat onderwijs optimaal gerealiseerd wordt door de student in contact te brengen en mee te voeren in het onderzoek. Dat klinkt mooi en verheven. Maar is dit echt een na te streven ideaal. Ik herinner me uit eigen studentenervaring een prof die ons wilde meevoeren in de laatste bevindingen van zijn onderzoek (uiteraard zeer gespecialiseerd), maar die er niet in slaagde de studenten binnen te leiden in wat de meest fundamentele problemen zijn in die discipline in haar geheel. Wanneer ik mijn studenten zou teisteren met mijn gespecialiseerd onderzoek, zou ik een slechte lesgever zijn. Ik begrijp de

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

- Het spitse confirmatio van de echt tussen de Aartshertogin van Oostenrijk en Graaf Massimiliano: invitere eens een arme.
- Willy Claes et alii signalisati bij feestbanket.
- Cassatio besloot hic et nunc om Watheletus te invitere op nieuwjaarsreceptio.
- Ons aller Eliane zette het opnieuw op een loopje.
- Heren Royalty-watchers: Edward wil trouwen met Diana kloon.
- Engelse genticheonomie staat verder dan men wil toegeven.
- Vlaams Blokkum eist 10 miljoen wegens leugens over Demolus: zijn kloon heeft het allemaal gedaan.
- Tu quoque kloni mi
- Interim klaagt Steve we kap mij helpen een zin vlot uit te spreken over wat ze allemaal niet hebben gedaan.
- Trend die zich inter natioes verderzet:
- Once again was Monica de sigaar: 'Aujourd'hui tien', siteerde Bill Clintonus.

studenten echt niet. Ze willen niet weten van een onderzoeksuniversiteit. Maar door het onderwijs aan de universiteit uitsluitend te definiëren als opleiding en vorming van onderzoekers door onderzoekers maken ze er helemaal een onderzoeksuniversiteit en zelfs een elite-universiteit van. De universiteit moet studenten vormen tot veel meer dan gespecialiseerde onderzoekers. Slechts een gering gedeelte van de afgestudeerden zullen later wetenschappelijk onderzoek doen. De anderen zullen wel, naar ik hoop, kritisch ingestelde zelfstandig denkende intellectuelen blijven die over een ruime kennis in hun domein en ook wat er buiten beschikken. Iemand die later lesgever Frans in het middelbaar onderwijs wordt, heeft niet per se nood aan de laatste onderzoeksbevindingen in linguïstiek en literatuurtorie. Laat ons hopen dat hij aan de universiteit ook ontoestaaft levensgevonden heeft die hem/haar kunnen innenvoeren in een breed domein van Franse taal en literatuur en cultuur, en niet louter in een klein specialisme. Ik vermoed dat ook de studenten het hierover met mij eens zullen zijn. Natuurlijk, dit is immers weer een algemene fraze.

Tenslotte, men verwijt de dekanen van 'konservatisme' omdat ze de voorliggende nota die ons een schitterende onderwijsstokomst voorspelt niet meteen willen goedkeuren. Wat een erg verwijt konservatief te zijn! Maar wie waren het die vorig jaar elke vorm van semestereksamen bestreden (nochtans met sukses ingevoerd door het LUC, nochtans volgens de studenten een model van «onderwijsuniversiteit»)? En wie waren er omlangs die op de onderwijsraad waar een voorstel besproken werd om aan de studenten binnen het jaar credit te verlenen voor elk examen met een 12 of meer (om het even welke randvoorwaarden), die opteeden voor een 'konservatief standpunt' waarbij de huidige ingewikkelde regeling die door iedereen overreden wordt, verdedigd werd? Wie? De studentenaalvaardiging. Wel, sorry, als je nog niet eens bereid bent te raken aan het eksamenstelsel, als je niet aan vormen van semestereksamen en evaluatie door het jaar wil denken wegens een 'konservatief standpunt', hoe wil je dan een onderwijsbeleidsplan verdedigen dat radikaal vernieuwend wil zijn.

Professor Carlos Steel,
één van de lokale baronnen

Leerlingen van Appeltuin maken kennis met mensen zonder papieren

"Die mensen lachen allemaal zo"

Ulé olé, les sans papiers', dat was de leuze waarmee de leerlingen uit de Leuvense Freinetschool, de Appeltuin, vorige week tien vluchtelingen verwelkomden. Met het entoesiaste onthaal werd de toon gezet voor een bruisende en intense schoolweek waarin de leerlingen op een concrete manier kennismaakten met de vluchtelingenproblematiek. Het katholieke onderwijs houdt vol dat het praktisch moeilijk is de sans papiers in scholen op te vangen, de Appeltuin bewees deze week dat het wel degelijk mogelijk is.

Het idee om een aantal vluchtelingen naar hun school te halen, ontstond vlak voor de kersvakantie. Na de dood van Sémira Adamu werd er in de lessen inhoudelijk gewerkt rond het asielbeleid. Het onderwijs wakte bij de leerlingen veel vragen op waarop de leerkrachten hen voorstelden een aantal vluchtelingen uit te nodigen. Zowel de kinderen als de ouders stemden in met het idee, en tijdens de vakantie werd de aktie voorbereid.

Onder grote belangstelling van de pers werden vorige dinsdag dan acht Kongolezen en twee Marokkanen feestelijk ontvangen. De kinderen lazen een welkomsttekst voor in het Frans en het Nederlands, ze zongen een zelfgemaakt lied en maakten muziek. Ze werden al snel bijgestaan door de vluchtelingen die hun bongo's bovenhaalden, waardoor er zich voor het oog van de kamera's een wilde Afrikaanse fuif voltrok. Voor de vluchtelingen, die erg vermoeid waren van maanden kerkasiel, deed het warme onthaal duidelijk goed.

Vervolgens gingen de mensen zonder papieren in de verschillende klassen uitleggen waarom ze gevlucht waren. Donderdag werkten de kinderen hun verhalen uit op een creatieve manier: de muziek-, teken-, en knutselateliers werden mee begeleid door de de sans papiers. Voorts

werd er elke dag een krantje gemaakt door de oudste kinderen van de Appeltuin waarin ze bijhielden wat er die dag gebeurde was.

Zaterdag is de zorg voor de sans papiers overgedragen aan een andere school. De aktie in de Appeltuin was dus van korte duur, maar ze had ook niet het opzet om structurele hulp te bieden aan de sans papiers. De leerkrachten wilden in de eerste plaats hun leerlingen bewust maken van de problematiek dat ons asielbeleid verre van humaan is, maar dat het tegelijkertijd ook om een heel complexe zaak gaat. Daarnaast gaf de Freinetschool het signaal aan de overheid dat er iets schort aan het asielbeleid. Het is opmerkelijk dat er vorige week vanuit de politieke wereld geen enkele reactie kwam op de aktie, temeer omdat die door de publieke opinie toch zeer positief onthaald werd. Ten slotte had de aktie ook tot doel als voorbeeldfunctie voor andere scholen te fungeren. De Appeltuin was de eerste school die had gereageerd op een oproep van de Nationale Beweging voor de Regularisering van Mensen zonder Papieren om vluchtelingen op te vangen.

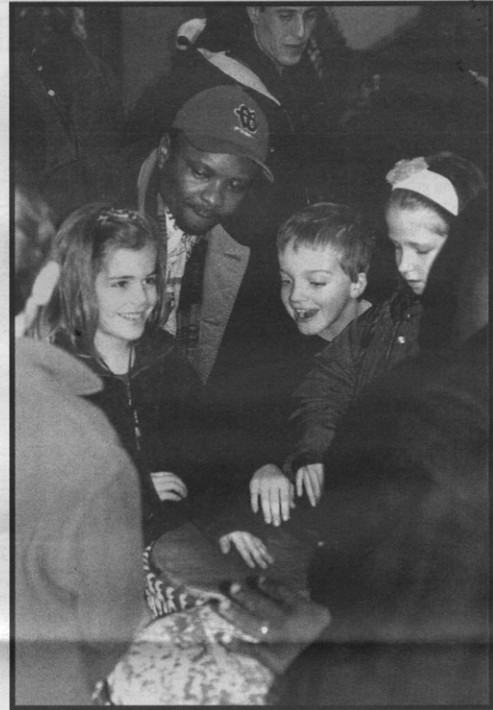
Restaurants

De overheid van het katholieke en gemeenschapsonderwijs zagen in het idee te veel praktische problemen. Maar door een degelijke voorbereiding viel van deze problemen niet veel te merken in de Appeltuin. De vluchtelingen verbleven in het oude conciërgegebouw van de school die door de ouders was ingericht en een aantal restaurants en een Afrikaanse winkel voorzagen in levensmiddelen.

Voor de kinderen van de basisschool was de aktie in ieder geval geslaagd. De levensverhalen van de sans papiers konkretiseerden voor hen begrippen als immigratiestop en kolonialisme. Bepaalde mites werden doorbroken, bijvoorbeeld dat zwarten in hutjes leven. De leerlingen hinkelden met de vluchtelingen op de speelplaats en wilden met hen op de foto. Kortom, hoe

een zwaarwichtig onderwerp als het asielbeleid niet één en al kommer en kwel moet zijn. Of zoals één van de kinderen bij de aankomst van de sans papiers zei: "Die mensen lachen allemaal zo".

Vanwege het succes van de aktie verklaarden nu andere scholen zich bereid de opvang van sans papiers voort te zetten. Op dit moment worden de Kongolezen en de Marokkanen opgevangen in een andere

(foto Pieter Van der Aa)

zijn deze strengere voorwaarden ook op Lido van toepassing.

Het beroep van Keiberg werkt opschortend zodat de Lido zich nog altijd aan het sluitingsuur moet houden. Eind januari, begin februari spreekt de bestendige deputatie zich uit over de toekenning van een milieuvergunning en de afwijking van Vlare II. In de toekomst zal ook de nieuwe expert zijn verslag afhebben en kan het Hof van Beroep een uitspraak doen.

Fuifwacht

Ondertussen experimenteerden de Psychologische Kring, Germania en VTK reeds met een stewardsysteem om de studenten tot stilte en 'goed gedrag' buiten de fuifzaal aan te manen. Eind januari zal ook de ISL hiermee experimenteren als ze Chrysostomos viert, onder andere in Lido. Of dit stewardsysteem het probleem zal oplossen, is nog zeer de vraag. Vooreerst heeft het initiatief van de drie kringen geen enkele invloed op de twee partijen in het juridisch geschil, die zich duidelijk hebben ingegraven en niet meer met elkaar willen spreken. Daarnaast lijkt het stewardinitiatief tot nu weinig doorgaat. De stewards staan alleen aan de uitgang van de zaal, terwijl lawaai en vandalisme vaak in een ruimere omgeving van de uitgang plaatsvinden. Er zijn ook geen konklusies getrokken uit reeds bestaande stewardinitiatieven, zoals dat in voetbalstadions of (dichter bij dit probleem) in Limburgse fuifzalen. Ook van een gekoördineerd optreden met de politie is geen sprake. Het mag dus duidelijk zijn dat het stewardsysteem voor Leuvense fuifzalen nog in zijn kinderschoenen staat.

Herman Pauwels

Stadsbestuur staat afwijking op sluitingsuur toe

Juridische strijd rond Lido duurt verder

Und november besloot het stadsbestuur fuifzaal Lido een afwijking toe te staan van het verbod om tussen drie en zeven uur open te zijn. Hiermee reageert zij op het tussenarrest van het Brusselse Hof van Beroep, die dat sluitingsuur oplegde op straffe van een dwangsom (Veto, 9 november 1998). De VZW Keiberg heeft dan ook beroep aangekend bij de bestendige deputatie.

Het juridische geschil rond Lido is al jaren oud. Aan de ene kant bevinden zich Marie-Claire Kerstens, eigenares van Lido, en het stadsbestuur. Beiden willen dat de fuifzaal open blijft, maar dan om uiteenlopende redenen: Kerstens heeft commerciële belangen, daar waar het stadsbestuur zich klaarblijkelijk laat leiden door het fuifzalentekort in Leuven. 'Klaarblijkelijk', want de tegenpartij beweert dat Kerstens goede connecties heeft met een schepen. Die tegenpartij bestaat uit een aantal buurtbewoners, verenigd in de VZW Keiberg, die naast hun nachtrust ook de waarde van hun woningen zien verminderen.

Half oktober had de Raad van State besloten dat de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant haar werk moest overdoen. Deze had immers het beroep tegen een milieuvergunning voor Lido verworpen dat de buurtbewoners bij haar hadden ingediend. De Raad van State stelde in haar argumentatie dat een

fuifzaal in een woongebied stedenbouwkundig niet evident is. Eind oktober besliste het Brussels Hof van Beroep dat er voldoende aanwijzingen waren dat de normen niet werden nageleefd en dat Lido moest sluiten tussen drie en zeven uur, tenzij op de vooravond van zon- en feestdagen. Dit deed zij op basis van Vlare II, een besluit van de Vlaamse regering van 1995 inzake milieuhygiëne. Tegelijkertijd stelde zij een deskundige aan om de reële geluidshinder te onderzoeken, zodat het Hof zich zal kunnen uitspreken over een eventuele sluiting van de zaal.

Beroep

Het Hof argumenteerde ook dat Lido in haar milieuvergunning geen afwijking van het Vlare II-sluitingsuur had gekregen. Het college van burgemeester en schepenen besloot Lido die einde november wel te verlenen. Zij haalt hiervoor verschillende argumenten aan, onder andere: de eigenheid van Leuven als universiteits- en studentenstad, de nood aan geschikte, lokale infrastructuur voor de organisatie van activiteiten eigen aan de studentengemeenschap en de vaststelling dat door sluiting tussen drie en zeven uur de hinder voor de omwonenden wordt versterkt. Met die argumenten zit zij op dezelfde golftegenstand als de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) en de Interkoloniale Leerlingenraad (ISL). Daarnaast verplicht het college Lido om een fysieke geluidsbegrenzer te installeren.

De VZW Keiberg ging begin december in beroep tegen deze afwijking bij de bestendige deputatie. Vooreerst stelt de VZW dat de initiële milieuvergunning onwettig is, waarmee ze verwijst naar het arrest van de Raad van State. Volgens haar getuigt het van 'onzorgvuldig bestuur' dat het stadsbestuur een afwijking verleent zonder enig onderzoek of Lido stedenbouwkundig wel aanvaardbaar is. Daarnaast houdt het stadsbestuur volgens haar geen rekening met de opmerkingen van de milieu-inspektie over het akoestisch onderzoek. Reeds bij de zaak voor het Hof van Beroep bleek dat de twee geluidsexperten, die beiden hoogleraar zijn aan de KU Leuven, van mening verschilden over de hinder die Lido veroorzaakt. De buurtbewoners hebben weinig vertrouwen in de fysieke begrenzer die de stad wil installeren. Zij haalt onder meer aan dat daarmee gemakkelijk gefraudeerd kan worden. Keiberg weerlegt ook de redenen waarom het stadsbestuur een afwijking toestaat. De moeilijkheden die zich rond het sluitingsuur hebben voorgedaan noemt ze van tijdelijke aard. De VZW steunt weliswaar de eis van Loko en ISL om te kunnen fuiven met respect voor de inwoners, maar stelt dat de milieuvoorwaarden voor iedereen gelden. Tenslotte vindt Keiberg dat men voor de vergunningsvoorwaarden ook rekening moet houden met het Leuvense politiereglement betreffende de horeka. Dit reglement legt alle kafees een sluitingsuur op, maar wordt in praktijk alleen bij probleemgevallen toegepast. Volgens de buurtbewoners

Kunst, cultuur en vorming moeten pil verzachten

Ie metamorfose die de stationsomgeving ondergaat en nog duurt tot februari 2001, verloopt niet rimpelloos. Om die vervelende overgangsfase toch nog een aangenaam tintje te geven, heeft het Informatiehuis Werken Stationsomgeving een programma uitgewerkt dat het project in een breder cultureel kader plaatst: 'Passage'.

Tony Van Nuffelen van het Informatiehuis Werken Stationsomgeving: "Wij wilden ruimte vrijmaken voor initiatieven, waarbij het informatieve aspect moest overstegen worden. Zo werd er contact opgenomen met een aantal Leuvense kunstverenigingen. Enkel het concept — panelen op de werf — kwam van het Infohuis. De concrete en inhoudelijke uitwerking gebeurde door de organisaties zelf. De betrokken kunstorganisaties zullen niet beperkt blijven tot degenen die nu te zien zijn. Er blijft steeds plaats voor andere initiatieven."

Erf

Werkkunst moet het eerste luik van 'Passage' vormen. De voetgangersdoorgang op het Martelarenplein werd voor de vakantie opgeflurd door een hele reeks kunstpanelen, opgehangen aan werfhekken. De Leuvense kunstorganisatie Wisper vzw doopte haar project 'Retro-spek-spieleirei Dirk Bouts', een duidelijke knipoo naar de Vlaamse primitieven en de Dirk Bouts-tentoonstellingen. Daarbij werd de link gelegd tussen het Leuven van nu en zijn bloeiperiode in de geschiedenis — het Boustijdperk. In plaats van de werf weg te stoppen wilde het beeldend project met transparante vormen de voorbijganger motiveren om actief naar de stationswerken te kijken: doorheen 'de werken' gericht naar 'de werken' kijken.

Voorzien was dat de kunstpanelen van Wisper nog tot eind april zouden blijven hangen. Recentelijk waren er zelfs een aantal werken bijgekomen ter hoogte van het postgebouw. Het ging om graffiti kunst van studenten, gemaakt tijdens een workshop van Musikologika op de Kultuurdag van twee december. Zowel de werken van vzw Wisper als die van de studenten zijn weggehaald wegens problemen met de aanpassing van de werf, en uit voorzorg tijdens de storm. Toch gingen door de storm enkele hekken met panelen tegen de vlakte. Om dat in de toekomst te voorkomen, zouden de werfhekken moeten verstevigd worden. Maar dat ziet de aannemer niet zitten, aangezien dit de manoeuvreerruimte van de machines zou belemmeren. De kans is dus vrijwel onbestaande dat de kunstwerken worden teruggeplaatst.

Momenteel loopt er nog tot eind januari in het Informatiehuis een fototentoonstelling van de Leuvense fotoklub Gamma. Zes verschillende fotografen benaderen de stationswerken vanuit verschillende invalshoeken: oog voor werktuigen, de werken de mens of het landschap. Vanaf begin februari start de tweede fotogalerij in samenwerking met fotoklub Park Heverlee.

Kip

Afgelopen november was het tweede luik van de Passage-werking aan de beurt. Het gaat om informatiesessies en rondleidingen — met helm — langs de werf waarvoor men nog steeds kan inschrijven op het Informatiehuis op de Bondgenotenlaan. Studenten die door hun opleiding in nauw contact staan met bouwprojecten hebben de kans om rondgeleid te worden op de werf zelf.

Aangezien het Cultureel Centrum jaarlijks een cursus organiseert in verband met stedenbouw en architectuur, werd het idee geopperd om in het kader van het idee

stationsproject samen met het Informatiehuis een lessenreeks te organiseren. De reeks die van start zal gaan op 23 februari omvat zes sessies waarin wordt ingegaan op bewegingen en evoluties in de stedenbouw en de architectuur. Volgens Tony Van Nuffelen kan de lessenreeks zorgen voor een nieuwe houding ten aanzien van architectuur en stedenbouw. Elke les zal een algemeen onderdeel bevatten, dat vervolgens wordt toegespitst op de Leuvense situatie in het algemeen en/of het stationsproject in het bijzonder. De volgende thema's zullen achtereenvolgens behandeld worden: 'de hedendaagse stad', 'monumenten, kunst en groen in de stad', 'architectuur in de stad', 'stedelijke vernieuwing', 'stationsproject Leuven' en tenslotte 'infocentra rond stedenbouwkundige projecten'. Eveneens is in de reeks een werkbezoek voorzien.

Naar jaarlijkse gewoonte organiseren de studenten van het departement archi-

tektuur van de KU Leuven 'Existenz Maximum'. In workshops, lezingen, debatten, rondleidingen en ludieke activiteiten rond architectuur en aangrenzende domeinen zal dit jaar, in de week van 8 februari, de stad centraal staan — veelal wordt de stad nog beschouwd als centrum van bebouwing, terwijl de grootste oppervlakte wordt ingenomen door niet-bebouwde ruimte zoals wegen en parkings.

Ei

Specifieke aandacht zal onder meer gaan naar mobiliteit, de transformatie en de functies van een stad (industrie, kantoren, wonen) en de consequenties van de toenemende drukte die er heerst. Het Leuvense stationsproject zal ook nadrukkelijk aanwezig zijn tijdens 'Existenz Maximum'. Zo zal professor Smets van het Projektteam Stadsontwerp pogen een werkbezoek te

organiseren met de Catalaanse architect Manuel de Solà-Morales die het plein, de parking, de tunnel en het busstation ontwierp.

Met veel bravoere goochelt men met informatie en nieuwsbrieven om de burger te dienen met de bedoeling diens tevredenheid en positieve houding tegenover de stationswerken te bewerkstelligen. In een sfeer van euforie wordt het project dan toegelicht en verwijst men naar het 'paradijs' dat er zal komen. Elke stad promoot nu eenmaal haar projecten en Leuven vormt zeker geen uitzondering op de regel. De promotie die nu wordt gemaakt, verhult het democratisch deficit bij de goedkeuring van het project. In de Gemeentelijke Adviescommissie werd voor één van de Bijzondere Plannen Van Aanleg (BPA) een negatief advies gegeven. Normaal gezien is het de taak van de gemeenteraad om zulk een negatief advies te weerleggen wanneer zij aan de uitspraak van de Adviescommissie verzaakt. Een weerlegging is er evenwel nooit gekomen. Desondanks werden de plannen goedgekeurd door een gemeenteraad waarin de huidige SP-CVP-koalitie de touwtjes stevig in handen heeft.

Stijn Bovy

Meer info over de lessenreeks volgt in de brochure van het Cultureel Centrum die binnenkort verschijnt. Inschrijven kan vanaf 16 januari op het nummer 016/23.84.27. (Cultureel Centrum). Er kan dan ook ingeschreven worden in het Informatiehuis Werken Stationsomgeving, Bondgenotenlaan 175 B, 3000 Leuven, tel. 016/29.24.65.

(foto Ivan Put)

Diverse oorzaken voor sociale drempels

Niet alleen het geld telt

Iat je ouders er warmjes inzitten kan leuk zijn, maar het wil niet zeggen dat je daardoor per se meer kansen hebt dan je minder begoede buur om later aan de unief te gaan studeren. Dat blijkt alvast uit de resultaten van recente studies die door de sociale diensten van de KU Leuven uitgevoerd werden. Daarnaast lijkt het er steeds meer op dat er — naast de louter financiële drempel tot het universitair onderwijs — ook belangrijke algemeen-culturele en opvoedkundige drempels zitten, aldus diezelfde studie.

Daarmee is echter niet gezegd dat universitair onderwijs aanvatten plots voor iedereen een fluitje van een cent is geworden. Sinds enkele jaren wordt aan nieuwe studenten die zich inschrijven aan de Leuvense universiteit namelijk ook de vraag gesteld of het voor hun ouders financieel moeilijk is om hen te laten studeren. Het feit dat een derde van alle studenten daar positief op antwoordt, is een duidelijke aanwijzing voor de eerste vaststelling van het onderzoek. Diane Smedts, huismethodoloog van de dienst Studentenbeleid van de KU Leuven: «Hoewel het op het eerste zicht inderdaad een vrij subjectieve vraag

betreft, wordt het percentage bevestigd door het stijgend aantal éénoudergezinnen en de gezinnen waar maar één partner uit werken gaat. Zij zitten vaak in de lagere inkomenscategorieën.»

Prioriteit

Ondanks die tendens zijn de bedragen die toegekend worden aan beursstudenten vaak helemaal niet meer voldoende om de studiekosten gedeeltelijk of volledig te dekken. Dat valt vooral op in vergelijking met vroeger. Diane Smedts: «De bedragen zijn niet meer in verhouding. In de vroege jaren zeventig kon iemand een studiebeurs krijgen van meer dan zeventigduizend frank. Een maaltijd in de Alma kostte toen vijftientwintig frank. In het zeldzame geval zou je dus verwachten dat de grootte van die studiebeurs vandaag op zijn minst verdubbeld is, maar in de praktijk is er nauwelijks meer dan de helft bijgekomen. Ondertussen is de prijs voor een kamer bijvoorbeeld wel verviervoudigd.»

Ander sijfermateriaal lijkt dat te bevestigen. Zo blijft bijvoorbeeld het aantal studenten dat een studiebeurs krijgt, systematisch te dalen, terwijl het aantal studenten dat bij de inschrijving de volle pot betaalt, blijft stijgen. Die evolutie wordt bevestigd door grafieken van de universiteit, waarin

de evolutie van de inschrijvingsgelden geïllustreerd wordt. Verouderde en niet aangepaste criteria voor het krijgen van een studiebeurs kunnen daarvan de oorzaak zijn, maar het echte probleem lijkt te liggen bij een overheid die van dit probleem geen financiële prioriteit maakt.

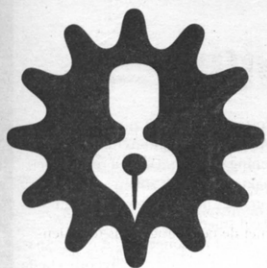
Pijnpunten

Toch moet ook opgemerkt worden dat wie het universitair onderwijs toegankelijk wil maken, niet altijd baat heeft bij een louter economische visie op de problemen: statistieken leggen dan wel pijnpunten bloot, toch kunnen ook andere oorzaken dan de strikt financiële een rol spelen. Martine Colpaert van de sociale dienst bij Studentenvoorzieningen: «Wat we momenteel vaststellen is dat het niet altijd enkel om geld draait. Veel zou bijvoorbeeld ook kunnen hangen van de algemene cultuur en de opvoeding die iemand meekrijgt. We proberen dus wel dingen op te vangen, maar het is ook niet evident om uit het sijfermateriaal ook de juiste tendenzen te halen.»

Voor sommige categorieën van jongeren zijn universitaire studies blijkbaar minder vanzelfsprekend dan voor andere. Op de vragen waarom dat precies zo is en, belangrijker, waarom het ook zo blijft, is voorlopig nog geen pasklaar antwoord geformuleerd. Een meer uitgewerkt oriënteringsbeleid in het sekundair onderwijs wordt daarvoor als één van de kanshebbers getipt.

Jeroen Lissens

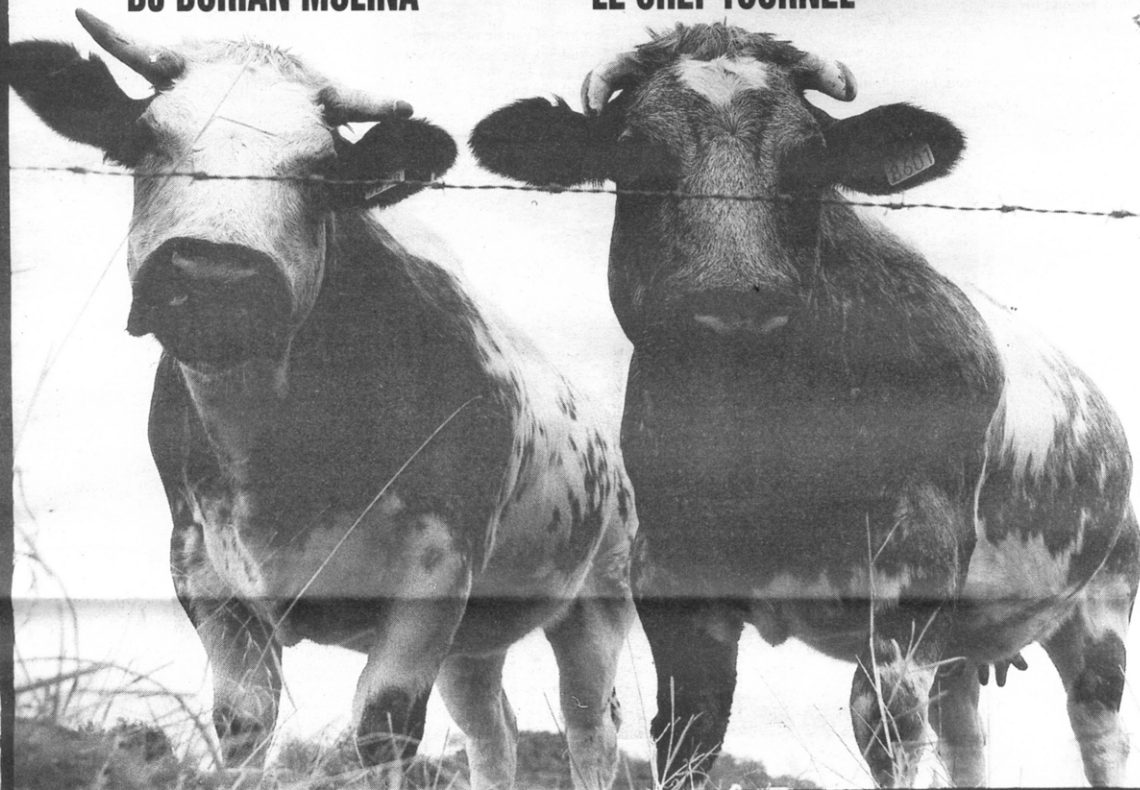

V910

DJ DORIAN MOLINA

LE CHEF TOURNEL

De eerste twintig gegadigden die zich met deze advertentie om 22 uur aan de Rumba aanmelden, komen er gratis in. De rest betaalt om ons te zien.

**Mel & Kim in de kont geneukt door Bob
Sinclar en Cassius. Dat moet DJ Dorian
Molina of Le Chef Tournel zijn.**

Maandag 25 januari

Rumba

60/80 BEF

Besparingen UZ dreigen voornamelijk personeelsleden te treffen

Durft Gasthuisberg harmonisch besparen?

Ioen een jaar geleden het beheer van de Leuvense Universitaire Ziekenhuizen Gasthuisberg werd vervangen door krismanagers uit het bedrijfsleven, was het de universitaire overheid zelf die de kat de bel aanbond: het miljardenverlies dat de Universitaire Ziekenhuizen (UZ) gemaakt hadden, dreigde de omvang van de eigen financiële reserves te overstijgen. De kosten voor de andere koers die het Gasthuisberg nu moet gaan varen, dreigen echter voor een stuk betaald te zullen worden door het ziekenhuispersoneel.

Tussen 1988 en 1996 kenden de UZ een stijging van het omzetsijfer met ongeveer zeven procent per jaar. In 1997 kwam hier abrupt een einde aan, en lieten de grafieken een daling van anderhalf procent zien. Het operationeel verlies werd geraamd op 951 miljoen frank. Samen met de herstruktureringkosten en andere uitgaven maakt dat een totale schuld van 2016 miljoen frank. "Die schulden zijn een gekumuleerd verlies waarbij geput is uit onze reserve," zegt Bart Van Daele, algemeen directeur van het UZ sinds 1 januari dit jaar. "Een bedrijf, ook het UZ, heeft een soort spaarpot. Wat er nu gebeurd is, is dat gedurende de vorige jaren die spaarpot van twee miljard opgebruikt is voor uitzonderlijke zaken. Enerzijds voor het delven van lopende zaken, anderzijds voor een herstruktureringprovisie van 500 miljoen. Dat laatste bedrag dient bijvoorbeeld voor de vergoedingen die moeten uitbetaald worden als we mensen op brugpensioen laten gaan. Het is voorzien in de kostenraming, maar het is voorlopig nog niet uitgegeven. De laatste twee jaren is er daarnaast een verlies op onze gewone exploitatie — de uitgaven zijn groter dan de inkomsten met andere woorden — en dat moet gecorrigeerd worden. Vandaag zitten we dus op een soort nul situatie, als er volgend jaar nog een operationeel tekort is, maken we echt verlies."

Zagen

Volgens Geert De Wortelaer, sekretaris van de Leuvense Landelijke Bedienden Centrale (LBC) is het investeringsbeleid van het universitaire ziekenhuis de voornaamste oorzaak van de schuldenberg. De Wortelaer: "In het verleden heeft men jarenlang een omzetsijfer gehad van zeven procent per jaar. In 1997 is hier een einde aan gekomen. Daartegenover stond dat de geplande investeringen nog altijd uitgingen van dat groei moment. Bijgevolg zijn er dus nog kosten bijgekomen die men op dat moment niet kon recht trekken."

Op de vraag naar de precieze oorzaak van de vermelde schulden uit het verleden

wijzen ingewijden dan weer in de richting van de leiding van Gasthuisberg, die tot voor twee jaar in handen was van professor Jan Peers, aan wie een haast onbeperkte beslissingsmacht over de UZ zou zijn toegekend. Diensten waar andere visies sirkuleerden zouden voor tegenkanting tegen dat beleid gezorgd hebben, en zagen in ruil hun projecten sneuvelen, terwijl anderen beloofd werden. "De objectiviteit was zoek, en een grondige probleemanalyse werd over het hoofd gezien", aldus een onafhankelijke bron: "Het was geen goed idee om één persoon een bijna ongebreidelde macht te geven. Bovendien kon die persoon moeilijk leven met andere visies."

Die hypothese wordt — althans tot op zekere hoogte — bevestigd door rektor Oosterlinck, die in Campuskrant van drie

van zorgvoorziening, die de nodige expertise en zorgvoorziening bezorgt."

De schuldenlast liet zich in 1997 al voelen, en op het einde van dat jaar besloot de Raad van Bestuur van de KU Leuven om maatregelen te treffen die de financiële situatie moesten verbeteren. Die maatregelen kunnen opgedeeld worden in drie luiken: de onmiddellijke actie, de operationele efficiëntieverbetering en de strategische herprofilering.

Stijf

Een aantal van de maatregelen laten zich al duidelijk voelen. Kort voor de zomervakantie van 1998 werd de overplaatsing van Jan Peers bekendgemaakt. Begin vorig jaar werd er een manager van

van de kosten van het UZ zijn personeelskosten. Als je gaat besparen, moet je daarmee rekening houden. Dat wil niet zeggen dat er naakte ontslagen zullen vallen: het aantal opnames bij spoedgevallen blijft bijvoorbeeld stijgen, als je dat doet met hetzelfde aantal personeel is dat een besparing. Je kunt dat doen door bijvoorbeeld de omlooptijd te verminderen."

Ook Van Daele hekelt de gebrekkige overheidsfinanciering van de UZ: "Het zorgproduct van een UZ moet van een hoog niveau, een goede kwaliteit zijn, de opleiding moet erin vermengd zijn en ook het onderzoek is belangrijk. Zo is het bijvoorbeeld heel duur om een harttransplantatieprogramma te ontwikkelen: je moet assistenten naar de VS sturen om dat te leren, je maakt daar dus kosten voor. Als dat pro-

(foto Ivan Pui)

september '98 toegeeft dat de instelling op een gegeven moment te groot en te complex geworden was om op een dergelijke centralistische manier bestuurd te worden: "We moesten dus evolueren naar een meer participatief model, met duidelijk omschreven verantwoordelijkheden en bevoegdheden, waarbij taken worden gedelegeerd naar het nivo waar ze het beste worden uitgevoerd." En inderdaad: plotseling verdween Peers van het toneel, en werd hij overgeplaatst.

Gasthuisberg heeft dus geld nodig, én moet gaan besparen. De zondebok voor dat geldgebrek moet volgens de universiteit dus niet binnen de eigen muren gezocht worden, wel bij de overheid die bekijkt op het budget voor de gezondheidszorg. Het gebrek aan overheidsgeld blijkt inderdaad een probleem waar ook andere universitaire ziekenhuizen het moeilijk mee hebben. In zijn toespraak op het patroonsfeest van de universiteit op twee februari vorig jaar — die opmerkelijk genoeg volledig gewijd was aan de gebrekkige financiering van de UZ — benadrukte rektor Oosterlinck het aparte statuut van een universitair ziekenhuis. De rektor bekloeg zich er toen over dat in het huidige gezondheidszorgbeleid te weinig aandacht gaat naar de specifieke taken en problemen waarmee universitaire ziekenhuizen te maken krijgen. Hij voerde er een vurig pleidooi voor een aangepaste financiering, die afgestemd is op de 'spitsgeneeskunde', op het academisch onderwijs, en onderzoek die in dat soort ziekenhuizen plaatsvinden: "Het UZ is geen concurrent van de algemene ziekenhuizen, maar een partner in een netwerk

buitenaf aangenomen om de functie van Algemeen Directeur van de UZ en voorzitter van het directiecomité ad interim op zich te nemen. Zijn opdracht bestond eruit gedurende een periode van zes tot acht maanden het veranderingsproject op te starten.

Toch houdt de overheid het been stijf, en moet Gasthuisberg dus besparen. Om die besparingen zo efficiënt mogelijk door te voeren; werden twee krismanagers uit het bedrijfsleven aangesteld, en licht studie bureau McKinsey de hele UZ door. "Maximaal meewerken en uitvoeren van het verbeteringsproject van McKinsey, dat alle diensten van het UZ aan het doorlichten is", is volgens directeur Bart Van Daele op dit moment de beste oplossing: "De laatste twee maanden heeft dat voor heel wat dynamiek gezorgd. Diensthoofden werden geëntoosiasmeerd, ondermeer doordat ze nu meer verantwoordelijkheid mochten nemen. Bovendien moeten we de dagelijkse besluitvorming opnieuw op gang brengen."

Wat er in de nabije toekomst in de UZ te gebeuren staat, is intussen duidelijk. Van Daele: "In december hebben we aangevraagd om 173 bedden af te bouwen, omdat we beslist hebben dat we ons meer moeten toespitsen op onze kernactiviteiten. In '98 is het personeel verminderd met tweehonderd full-time equivalenten, de volgende jaren moeten er nog eens twee- à vierhonderd volgen." Dat het personeel, dat geen verantwoordelijkheid heeft voor het vroegere beleid, nu slachtoffer dreigt te worden van de besparingsmaatregelen, is opmerkelijk. Van Daele: "Meer dan de helft

gramma er dan is, dan profiteert iedereen ervan, en de opgeleide specialisten gaan ook naar andere ziekenhuizen. De gemeenschap profiteert daarvan, terwijl wij de kosten moeten betalen en de ontwikkelingskosten onvoldoende vergoed worden door de overheid."

Pijlen

De vakorganisaties van het personeel hebben vooral kritiek op de manier waarop de nieuwe directie en McKinsey tewerkgaan. Omwille van het miljardenverlies richt de directie haar pijlen vooral op de kostenstructuur. Maar de bonden stellen zich vragen bij het gegeven dat alles wat men in een ziekenhuis doet, meetbaar is. Bij het behandelen van een bepaald ziektebeeld bijvoorbeeld, kan je moeilijk de tijd berekenen die je daarvoor nodig hebt.

LBC en BBTk (Bond voor bedienden, technici en kaderleden) struikelen vooral over het feit dat de besparingen bijna uitsluitend het personeel hebben getroffen, terwijl dat geen verantwoordelijkheid draagt voor de schuldenberg. Zij stellen dat McKinsey voor de directie fungeert als een schild om de sociale dialoog af te wenden.

De personeelskosten worden vooral gedrukt door het niet verlengen van tijdelijke contracten, het promoten van het systeem van loopbaanonderbreking en brugpensioenen. Ten gevolge van die actie zijn er reeds tweehonderd voltijdse banen minder dan in 1997. Op een afdeling waar vroeger twintig mensen werkten, zijn dat er nu nog maar achtien. Voor 1999 staan er

vervolg op p. 7

Pumpkin Records

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon. - en Donderdag

IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

Universitaire Ziekenhuizen Leuven streven naar polyvalente eenheid

Spitsgeneeskunde vraagt naar andere financiering

Uit de ontwikkeling van de gebouwen van de Universitaire Ziekenhuizen is de materiële weerspiegeling van de evolutie in de patiëntenzorg. Onmiddellijk na de splitsing van KU Leuven en haar franstalige pendant UCL liet de nood om de verschillende universitaire ziekenhuizen te integreren zich gevoelen. Dat proces gaat ook nu verder, voortgestuwd door de veranderingen in de patiëntenzorg enerzijds en de nood aan een efficiënte financiering anderzijds.

Het universitaire ziekenhuisleven speelt zich — in tegenstelling tot wat velen denken — niet geheel op Gasthuisberg af. Al is het wel de bedoeling dat het universitaire luik — de fakulteit geneeskunde met al haar richtingen dus — daar integraal terecht komt. "Maar dat is een proces dat de eerste tien jaar zeker nog niet gerealiseerd zal zijn," aldus professor Goedseels. Of dat grote universitaire centrum er komt hangt ook af van het Bijzonder Plan van Aanleg. Op dit moment zijn daarover onderhandelingen bezig tussen de universiteit, het OCMW en de stad Leuven.

Naast Gasthuisberg bevinden zich ook universitaire diensten in Sint-Rafaël aan de Kapucijnenvoer, het Sint-Pieterziekenhuis in de Brusselsestraat, Sint-Barbara in Pellenberg en Sint-André in Lubbeek. Vorig jaar heeft de KU Leuven al haar afdelingen en diensten reeds weggetrokken uit Salve Mater in Lovenjoel, terwijl de KU Leuven pas in 1976 de volle eigendom van dat instituut verwierf. De dienst Psychiatrie — die daar gevestigd was — vond haar onderkomen in Sint-Pieter. Bovendien wordt het in vraag gesteld of het aantal verzorgingsbedden voor psychiatrische patiënten niet moet afgebouwd worden.

Toren

De nood aan concentratie en integratie van de ziekenhuizen was zo akuta om te kunnen inspelen op de snelle medische expansie zodat het centralisatieplan al voorbijgestreefd was voor het werd uitgevoerd. Na de splitsing van de medische diensten van de unief tussen de nederlands- en franstaligen, wilde het toen ontwikkelde masterplan dat de verschillende klinieken binnen Sint-Rafaël zouden ééngevoerd worden. Het hele ziekenhuis zou vernieuwd worden door de bouw van meerdere torengebouwen. Toen de eerste toren klaar was, borg men dat plan al op. De grote sprongen voorwaarts binnen het ziekenhuiswezen, maakten duidelijk dat Sint-Rafaël niet de nodige flexibiliteit garandeerde om de fakulteit geneeskunde en de zorgverstrekkende mee te laten groeien met de aan de gang zijnde ontwikkeling.

De ontwikkelingen waarvan sprake is de technologische evolutie die — zoals dat

nu dus nog tussen de tweehonderd en vierhonderd voltijdse banen op de tocht. De vakbonden wijzen erop dat er niet enkel op het personeel dient bespaard te worden. Daarnaast moeten er ook verbeteringen komen op andere niveaus. Hoewel de directie deze maatregelen op haar agenda heeft geplaatst, stellen de vakbonden dat de besparingen bijna uitsluitend het personeel hebben getroffen.

Ten gevolge van de personeelsvermindering is de werkdruk gestegen, wat zich zowel bij het personeel als bij patiënten laat voelen. Verpleegkundigen klagen erover dat ze hun verpleegtechnische werk nog niet gedaan krijgen. De voornaamste eis van de vakbonden gaat dan ook in de richting van bijkomende banen.

Wat de saneringen in Gasthuisberg betreft, schuift de LBC-secrataris een aantal concrete eisen naar voor: "De ideale

(foto: Inaert Photo)

hoort in een kennismaatschappij — steeds grotere en snellere sprongen maakt. Innovatie wordt van doorslaggevend belang. Steeds meer ziektes worden overwonnen, gespecialiseerde vakbladen berichten over de vele baanbrekende medische inzichten. Inzichten die vertaald worden in nieuwe behandelingswijzen met steeds hoogtechnologische apparatuur. Nieuwe medische specialismen ontwikkelen zich. Het is niet meer mogelijk om die elk hun eigen gebouw of deel daarvan te geven. Er wordt gestreefd naar polyvalente centra waar alle specialisten samen zitten zodat de samenwerking gemakkelijker wordt.

Faze

Dat hoogtechnologische ziekenhuis ter vervanging van Sint-Rafaël kwam te liggen op de heuvelkam die 'Gasthuisberg' heette. Samen met het ziekenhuis in Pellenberg — dat omgetoverd werd tot een revalidatieziekenhuis — en Sint-Pieter vormde Gasthuisberg een complementair geheel. Een bouwverf werd geïnstalleerd en in verschillende fases kwam het project Gasthuisberg tot stand. De eerste faze leidde tot de ingebruikname van het kinderziekenhuis midden jaren zeventig, in een volgende faze werd het ziekenhuis uitgebreid tot meer dan negenhonderd bedden. In '93 begon de derde faze. Ondermeer het centrum voor Menselijke Erfelijkheid verhuisde toen ook naar Gasthuisberg. In de omgeving van Gasthuisberg kon de spitsgeneeskunde ge-

manier om de tewerkstelling binnen het UZ veilig te stellen, is volgens ons dat het ziekenhuis het statuut *onderneming in mogelijkheden* krijgt. Het gevolg zou zijn dat het bruggensioen op 52 jaar kan gebracht worden. Van de 7200 werknemers zouden er dan ongeveer zevenhonderd hiervoor in aanmerking kunnen komen. Om dit statuut te bekomen moet er bij Minister van Tewerkstelling Miet Smet aangeklopt worden. Als tweede optie denken we aan arbeidsherverdeling. Wij denken hierbij aan vrijwillig minder werken. In het nettoloon zal dat niet zoveel schelen. Op die manier kan werk gekreërd worden." Verder haalt De Wortelaer scherp uit naar de geneesheren en het wetenschappelijk onderzoek in het ziekenhuis: "Het sinische van heel deze historie is dat het personeel moet opdraaien voor iets waaraan ze geen schuld heeft. De schuldenberg is vooral ontstaan

dijen. Tot die spitsgeneeskunde hoort onder andere de topgeneeskunde die zich bezig houdt met bijvoorbeeld niet vaak voorkomende ziektebeelden die een heel complexe behandeling vragen. Waarvoor met andere woorden de grootste specialisten en de meest geavanceerde apparatuur nodig is.

Dissiplines

Aan die apparatuur en aan de opleiding van gekwalificeerd personeel hangt even reusachtig prijskaartje vast. En daar knelt het schoentje. De overheidsfinanciering schiet ruimschoots tekort, iets wat rektor Oosterlinck al herhaaldelijk aangeklaagd heeft. Het meest frequente argument om die bijkomende financiering af te wijzen, is omwille van de onduidelijke verhouding tussen patiëntenzorg enerzijds en onderzoek en research anderzijds. Geld dat naar spitsgeneeskunde gaat is een investering in onderzoek, luidt die redenering. De verhouding tussen enerzijds het minimale aantal patiënten dat van die spitsgeneeskunde gebruik maakt en anderzijds de nodige specialisten en apparatuur, moet dus evenwichtig zijn. Voorstanders ijveren voor meer internationalisering om dat probleem op te lossen, namelijk door haar hinterland te vergroten. Samenwerking tussen ziekenhuizen op Europees niveau met andere woorden. Het is een discussie die duidelijk maakt dat een eenduidig statuut voor de spitsgeneeskunde nog ontbreekt. De dure spitsgeneeskunde bevindt zich op

het grensvlak tussen onderzoek en patiëntenzorg, waardoor geen van beide er wil voor opdraaien.

Naast het gevraagde extra geld, dient er ook bespaard te worden. Dan kan bijvoorbeeld door te centraliseren. Voor Gasthuisberg hadden veel disciplines eigen operatiezalen, eigen polyklinieken enzovoort. De centralisatie zorgde ervoor dat er efficiënter werd omgesprongen met de voorhanden ruimte en materiaal. Ook de gezondheidszorg moet het ontgelden. Het systeem zoals het nu werkt — de ziekteverzekering waarbij je eerst geld uitgeeft en pas later terugkrijgt — zou aanzetten tot overbodige uitgaven. Via een betere taakverdeling tussen de verschillende ziekenhuizen kan daar iets aan gedaan worden. Bij taakverdeling werkt men met verschillende echelons. Op het eerste nivo bevindt zich de huisarts, als die het niet meer weet kan er doorverwezen worden naar een algemeen ziekenhuis, en op het derde echelon bevindt zich dan de spitsgeneeskunde van de UZ. Uiteraard mag het UZ niet de taken die een algemeen ziekenhuis — het tweede echelon dus — ook kan vervullen, te sterk verminderen, anders kunnen de studenten geneeskunde niet meer naar behoren opgeleid worden. Door zo'n verdeling schrijven de UZ zich nadrukkelijk in in de zorgverstrekkende en kunnen ze tegelijk hun innovatieve rol op onderzoeksvlak blijven spelen.

Benny Debruyne

door te grote investeringen in wetenschappelijk onderzoek. In het UZ moet men afgeraken van de mentaliteit die zegt dat geneesheren de kern van het ziekenhuis zijn, en zelfs van de gezondheidszorg. Het zijn de patiënten die centraal staan. Ook zijn er heel wat professoren die zich enkel om hun carrière en hun onderzoek bekommeren; de patiënt is slechts bijzaak. Deze pretentieuze houding moet eens veranderen. Uiteindelijk is het personeel en de patiënt hier de dupe van."

Haaks

Feit blijft wel dat deze visie haaks staat op het concept van een Universitair Ziekenhuis als centrum voor topgeneeskunde, onderzoek en opleiding van artsen, waarvan de hele gemeenschap kan genieten. "Voor zo'n ziekenhuis bestaan zeventig

procent van de onkosten uit personeelskosten", weet een waarnemer: "Een besparing op dat vlak is dus noodzakelijk. Probleem met de doorlichting door McKinsey is evenwel dat ze nogal rechtlijnig gebeurt. Sommige diensten waren door vroegere beslissingen overbemand, anderen werden gedwongen spaarzaam te werken. Maar die spaarzame diensten moeten nu evenwel inleveren als de overbemande, en op die manier doe je ook mensen onrecht aan." Het blijft dus zoeken naar de beste oplossing, waarbij niet alleen het verplegend personeel de rekening hoeft te betalen, een dreiging die op dit moment reëel is. Of het nieuwe bestuur de moed heeft om harmonisch te gaan besparen, is een vraag waarop de nabije toekomst het antwoord zal moeten uitwijzen.

Jeroen Lissens
Ann Van De Moortel

'Female Perversions' en 'First Love, Last Rites' in het Stuc

Rondjes rijden met loeiharde Chinese muziek

Deze week worden in de New Harvest-reeksen van het Stuc twee Amerikaanse films geprogrammeerd die pas vorig jaar uitgebracht werden. Naast de feministische prent 'Female Perversions' is er het langspeelfilmdebuut van ex-Blind Melon bassist Jesse Peretz, gebaseerd op een kortverhaal van de Britse auteur Ian McEwan.

De 'gewone' New Harvest brengt ons deze week Susan Streitfeld's film met de veelzeggende titel 'Female Perversions'. Het uit Amerika afkomstige 'Female Perversions' heeft een sterk feministische invalshoek en draait vooral om vrouwen en erotiek. Als basis diende het gelijknamige werk van de — ook al feministische — psychiater Louise J. Kaplan. Haar boek bevat een reeks casestudies die de zoektocht van vrouwen naar hun seksuele identiteit wil blootleggen en de invloed van het sociale daarop onder-

zoekt. Kaplan stelt dat de vrouwelijke identiteit zoals die door de man gedefinieerd wordt slechts een perversie, een vervorming is van de echte geaardheid van de vrouw. Door de invloed van stereotypen en sociale verwachtingen tegenover vrouwen in de patriarchale maatschappij, moeten zij immers constant op een strategische manier omringen met hun seksualiteit.

Bil

Hoewel de film steunt op een theoretisch boek en dus op non-fictie, is 'Female Perversions' absoluut geen documentaire. Hoofdfiguur is Eve Stephens wiens rol wordt vertolkt door Tilda Swinton die we nog kennen van 'Orlando', een film die ook al met het gender gegeven speelt. Ze is een succesvolle juriste die alles heeft wat ze kan wensen: ze is knap, intelligent, heeft zowel mannelijke als vrouwelijke minnaars en haar carrière zit in de lift als blijkt dat ze tot rechter benoemd zal worden. Toch is ze

niet tevreden en twijfelt ze aan haar capaciteiten en haar uiterlijk.

Niet alleen Eve, maar ook de andere vrouwen in de film kampen met moeilijkheden. Zo is er haar zus Madelyn die op het punt staat haar doktoraat af te maken over een matriachale samenleving in Mexico waar alle vrouwen dik worden. Op de avond van een voor haar carrière belangrijk gesprek moet Eve haar zus redden die in de problemen is geraakt door haar kleptomane neigingen. Madelyn deelt haar flat met Emma, die steeds in de steek gelaten wordt door vriendjes die haar ruw behandelen. Emma's dochter snijdt zichzelf met scheermesjes en haar zus is een stripper. Ook die diversiteit aan vrouwelijke personages die aan iets of iemand anders ondergeschikt zijn, is een uiting van 'Female Perversions'. De film blijft echter ook overreedt zonder zijn feministische kontekst, want vele situaties zijn gewoon geestig om zien.

In de New Harvest Special, het experimentele broertje van New Harvest is dit

I am not a pervert!

keer Jesse Peretz aan de beurt. De man speelde vroeger bas in het eens zo populaire grungebandje Blind Melon dat enkele jaren geleden een radiohit scoorde met 'No Rain'. Blind Melons frontman stierf — zoals dat in die kringen de gewoonte is — aan een overdosis heroïne en de groep raakte in de vergetelheid. Ondertussen zat Peretz niet stil en draaide hij een paar muziekvideo's.

Nu staat de man er met een langspeelfilm, 'First Love, Last Rites'. Het scenario is gebaseerd op een kortverhaal van de bekende Britse auteur Ian McEwan. Films gebaseerd op zijn boeken draaiden stevast, uit op zeer geslaagde resultaten, denk maar aan het wondermoede 'The Cement Garden', waarin Charlotte Gainsbourg (dochter van) van bil gaat met haar broertje.

Vis

'First Love, Last Rites' speelt zich af in een vissersdorpje, ergens aan de kust van Louisiana. Hier ontmoet Joey, die tijdens de zomer in het dorpje belandt, Sissel. De twee worden verliefd, beiden voor de eerste keer. Toch ervaren de twee hun verliefdheid op een zeer verschillende manier. Sissel is duidelijk al veel volwassener en zelfstandiger dan Joey, die de rest van zijn leven met haar wil doorbrengen. Dit is voor Sissel het bewijs van haar macht over mannen en zij ziet Joey onbewust dan ook maar als een begin.

Het decor van het kleine vissersdorpje is visueel zeer aantrekkelijk. Toch slaagt Peretz er niet helemaal in om het verhaal tot op het eind boeiend te houden. Oorzaak daarvan is het feit dat de twee personages niet genoeg gewicht hebben om de film ten volle te ondersteunen. De kijker voelt zich weinig betrokken bij wat er zich allemaal tussen de twee afspeelt. Bovendien is het nogal moeilijk om een kortverhaal om te zetten in een anderhalf uur boeiende film. Gelukkig is er nog Sissel's vader die af en toe, begeleid door immens luide Chinese muziek, de auto voor- en achteruit rijdt op de oprit.

Bert Balcaen

New Harvest met 'Female Perversions' van Susan Streitfeld maandag om 22.30 u. New Harvest Special dinsdag om 20 u. met 'First Love, Last Rites' van Jesse Peretz. Beide films in de Stuczaal in de Van Evenstraat.

Hedendaagse kamermuziek voor solo-instrumenten.

Een hinkelspel in het salon

Inds dit academiejaar resideert Het Collectief in cultureel centrum Oratorienhof, de culturele thuishaven van de Leuvense sossen. Het ensemble, dat werd opgericht onder impuls van Thomas Dieltjens en Toon Fret, doorloopt met haar konsertprogramma's de kamermuziek van de gehele twintigste eeuw. Woensdag brengen de vijf muzikanten evenveel stukken voor solo-instrument. Op zoek naar een esthetische deugd die verwarring heet.

In Leuven is er klaarblijkelijk een ruim publiek voor gekomponeerde muziek van de afgelopen eeuw; onder meer Festival van Vlaanderen, Beethoven Academie, Prometheus Ensemble, en Uur Kultuur vragen er bijzondere aandacht voor. De hedendaagse kamermuziek als dusdanig lijkt in opmars, zowel binnen idiomen van gekomponeerde als van geïmproviseerde muziek. In haar uiteinde beweging komt kamermuziek in contact met verscheidene genres waarvan de marges eveneens verbreden, bijvoorbeeld popmuziek, volksmuziek en elektronische muziek. Ondanks het feit dat de muziekwereld één grote marge lijkt te zijn geworden, is er nog plaats voor één of ander referentiekader. Alsof het een essay betreft, wil Het Collectief graag ongedwongen zo'n reeks krijtlijnen trekken tijdens een hinkelspel met de kamermuziek. Zo'n houding levert wellicht geen stabiele posities op, maar belooft een expliciete uitdaging tot confrontatie van nieuwe muziek met het publiek in te houden.

Het eerste stuk dat op woensdag gespeeld wordt is 'Dialogue de l'ombre double' (1982) van Pierre Boulez, een compositie die om meerdere redenen een centrale rol

lijkt te kunnen waarmaken: het werk situeert zich op de grens van een radicale beheersing van de muzikale materie — een kenmerk van het vroege werk van Boulez — en een toename van de vrijheid van de uitvoerder. De overgang van serialisme naar een grote mobiliteit is een keerpunt in de muziek van deze eeuw, want eindpunt van het modernisme. Daarenboven is het stuk opgedragen aan de Italiaanse componist Luciano Berio, die met zijn 'Sequenza's' als het ware de kanon schreef voor muzikale sololiteratuur. Diezelfde Berio is overigens in februari te gast op het Umberto Eco-symposium van de unie, voor een konsert en een debat over modernisme. Boulez laat de klarinet een dialoog met zichzelf spelen, de klank wordt via elektronika de zaal rondgestuurd langsheen zes luidsprekers. Dit zorgt in ruimtelijke zin voor een spanning tussen een statische muzikant en een dynamische spatialisatie van de klank die tegenspeler is. De klarinetpartij zelf is ook uitermate dynamisch door een grote beweeglijkheid van het instrument, en een virtuoze schriftuur die door tal van opstities een zwellende soundscape verkalft tussen droog en scherp, zacht en luid, of vloeiende reeksen en intervallen.

Adem

Het Collectief brengt ook stukken van minder bekende componisten. Zo zijn er de 'Incantations' van André Jolivet, lirische solostukken voor fluit. Voor Jolivet staat de fluit dicht bij de menselijke essentie, via de adem. De klank van de fluit is daarom lichamenlijk en kosmisch, en laat zich in die vereniging graag verzuipen in de metafysische pretenties van Jolivet die met zijn muziek het Zijn en de zijnden dicht bij elkaar wil brengen.

'Trois strophes sur le nom de sacher' (1976) van Henri Dutilleux is gelukkig verstoppen van filosofie, maar kan zich op muzikaal vlak moeilijk overleiden houden. Veel eerder dan een boeiende referentie naar Béla Bartók lijkt het stuk een reductie van Zoltan Kodaly's schitterende sonate voor cello solo tot een hoop technische gimmicks, nauwelijks een stijloefening waardig. De 'Sonata voor viool solo' (1940) van de Zwitser Arthur Honegger levert boeiender strijkwerk. Het is een klassiek stuk met een grote muzikale diepgang. Ondanks wat de naam doet vermoeden is het werk een suite, een reeks vrijere dansante vormen die uitmonden in een strak Presto, geïnspireerd op vioolpartita's van Johann Sebastian Bach.

Het klapstuk van de avond wordt mogelijk de indrukwekkende 'Litanie I' (1979) voor piano van Karel Goeyvaerts, zonder twijfel de grootste Belgische componist van deze eeuw. De litanie is een repetitieve gebedsvorm, waarbij door een herhaalde aanroeping een sakraal ritueel tot stand komt. Zo bestaat dit werk uit sekwenties die eerst gestameld worden, een vaste vorm krijgen, intensifiëren, en tenslotte verbrekken en verdwijnen. Goeyvaerts laat de opbouw van de sekwenties deels tegelijk verlopen zodat er een uitermate complexe stapeling ontstaat van meerdere modules, met een grootse architectuur als resultaat. Wilde brokken worden met regelmaat uit de piano gedaverd en brengen de luisteraar in een trance, een vertroebeling van de geest in een hang naar transgressie.

Jeroen Peeters

'Solo-avond' van Het Collectief in het KC Oratorienhof, Mechelsestraat 111 op woensdag 13 januari om 20.00 uur. Kaarten kosten 250/300.

iMac

iMac 32/4GB/CD/Modem met de 11 standaard softwares waaronder ClarisWorks.

alléén bij EASYWARE • Speciale Kerstactie

+ GRATIS! 7 SCHITTERENDE GAMES

Gratis 7 schitterende GAMES bij aankoop van een iMac: Nascar Racing, Lords of the Realm, Pinball 3D, Holy, Jack, Trophy Bass en Caesar II.

61.990
51 231 BEF zonder BTW

+ CADEAU!

CADEAUCHEQUE VAN 5000,-

en daar bovenop krijgt iedereen die in december '98 of januari '99 een iMac koopt een cadeaucheque voor producten ter waarde van 5.000 hef (incl. BTW). Actie tot 31/1/99.

cadeaucheque
5.000 fr

Deze cadeaucheque kan niet worden gecombineerd met eventuele andere promoties van Apple Computer.

AppleCentre EasyWare • Vaartkom 47, 3000 Leuven
Tel 016/23 10 20 • Fax 016/29 41 24 • E-mail info@easyware.be

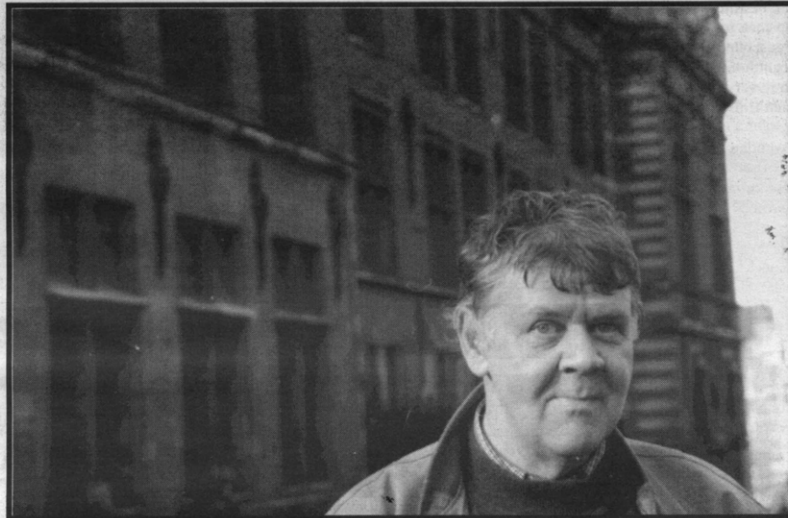
Hans Devroe bestrijdt de literaire malaise

Vetkuiven, schelden zonder eind en feministische litanieën

Is je wiskunde kan leren, kan je ook leren schrijven", weet Hans Devroe, koördinator van de Universitaire Werkgroep Literatuur en Media. Devroe is bovendien redaktiesekretaris van het tijdschrift *WeL*, dat aan zijn vijftiende jaargang toe is. De schrijfkursus van *WeL* gaat dit jaar al voor de achttiende keer door.

Devroe: «Het is misschien een cliché, maar schrijven is voor negenennegentig procent werk en voor één procent talent. Een goed voorbeeld van een schrijver met talent is Herman Brusselmans; maar bij hem wordt dat talent kapotgemaakt door sirkusstunts in de media. Tenslotte is wat hij schrijft slechts imitatie van buitenlandse auteurs. Dat zie je ook als je een boek van Paul Mennes leest: dat is Douglas Coupland, William Gibson en Bret Easton Ellis bij elkaar. Men kan niet alleen via media heisa beroemd worden. Hier is nood aan relativering: je moet ook beseffen dat wij met ons kleine taalgebied niet meer zijn dan een zandkorrel in een grote woestijn. Wat je hier ziet zijn imitaties van imitaties.»

«Auteurs die het van de media moeten hebben, bederven de goede smaak, maar voor uitgeverij zijn dat goede figuren want ze brengen veel geld in het laatje. Sommigen komen zelfs niet verder dan het nivo van Humo. Ook een Hugo Claus, met zijn

"Ik ken Veto al langer dan jij."

(foto Jeroen Lissens)

honderdtien titels één van de meest overbejudelede auteurs, doet daaraan mee. Want de verkoop van een nieuw boek heeft een kumulatief effect op de verkoop van de oudere werken van dezelfde schrijver: die doen het dan opeens ook weer goed. Het is een beetje zoals McLuhan al zei: wat je zegt

is niet meer zo belangrijk, belangrijker is dat je het vaak zegt, liefst op de televisie. Dat gedoe: vetkuiven, schelden zonder eind, feministische litanieën is promotie en marketing, geen literatuur. Jonge auteurs zouden hun tijd en energie beter besteden aan meer lectuur en aan de studie van taal

en nieuwe genres. Een literair succes moet toch geen instant pudding zijn die gauw ineenzakt?»

Truukjes

Veto: Is het dan de bedoeling van uw cursus om daar wat aan te veranderen?
Devroe: «Ooit kwam er een cursist naar mij die zei: leer mij de truukjes om bekend te worden. Ik heb hem moeten teleurstellen, want met deze cursus krijg je geen instant sukses. Dit zijn praktijkoefeningen waar doordacht gewerkt wordt. In de cursussen proberen we professioneel te werken. We geven mensen die voor zichzelf met schrijven bezig zijn, een vorm van feedback. Maar ook het zakelijke komt bijvoorbeeld aan bod: veel jonge auteurs laten zich immers oplichten door malafide uitgeverijen. Wat onze cursussen zo aantrekkelijk maakt is dat ze niet duur zijn, en dat er vanuit de praktijk gewerkt wordt, met praktijkmensen. En dat is precies het gebrek aan een opleiding als Germaanse Talen: wie niet in het onderwijs wil, ontbreekt het aan flexibiliteit.

Ik spreek uit ervaring want na veertien jaar lesgeven in dezelfde school heb ik gezegd: "ça suffit." En die flexibiliteit kunnen wij bieden door vanuit verschillende invalshoeken te werken. In het begin was het een cursus literair schrijven, gefokt op moderne literatuur, later is daar dan radio, televisie en copywriting bijgekomen. De universiteit ziet nu wel in dat de opleidingen te weinig praktisch zijn, maar toch gaat ze nog niet ver genoeg. Wij bieden louter praktijk.»

«Een ander probleem dat mee aan de grondslag ligt van de malaise in de Vlaamse literatuur, is de verzuiling aan de universiteiten. Literatuurproffen moeten zich niet bezighouden met het voorzitten van politieke samengestelde adviescommissies, die vaak alleen politieke motieven hebben. Het is toch niet de taak van een departement aan de universiteit om bepaalde of bepaalde favoriete auteurs te promoten en anderen dood te zwijgen: een literatuurwetenschapper is geen impresario.»

«Ook de betoelaging van auteurs en hun werk is nog steeds politiek gebonden. Wist je dat de auteurs die in Humo de petitie "De SP is nodig" tekenden, stuk voor stuk — van Brigitte Raskin tot Bob Van Laerhoven — van die partij een werkbeurs ontvangen hebben? Eigenlijk zou de literatuurwetenschap zich niet meer mogen bezighouden met levende auteurs.»

Jeroen Lissens

'The Anthology' van Acco Theater Center in Stuc

De gezelligheid van de holocaust

Kohelet', de ietwat bevreemdende maar interessante theaterproductie van het Israëlische gezelschap Acco Theatre Center — gezien in Stuc in november 1998 — krijgt deze week een vervolg. Acco is opnieuw te gast, deze keer met een heel andere voorstelling. Zo groot-schalig als 'Kohelet' was, zo intiem is 'The Anthology'.

'Kohelet' lokte uiteenlopende meningen uit. Een eenduidige voorstelling was het in elk geval niet, maar precies dat maakte haar des te interessanter. 'Kohelet', met als thema vijftig jaar Israël, leek meer performance dan theater. Soms onbegrijpelijk, soms aandoenlijk, maar vaak erg trefend, vooral in de echtheid en de overtuiging waarmee de voorstelling werd gespeeld. Regisseur David Mayaan (zie interview Veto 11) is ook de maker van 'The Anthology', de productie die deze week in Stuc te zien is. Een minder complex, doch even dramatisch thema ligt aan de basis van de voorstelling: de holocaust.

Huis

"Ga naar huis, als je het nog terugvindt tenminste." Dat is de laatste zin die je te horen krijgt wanneer je net bent weggezonden in de zetels van het salon waar de voorstelling plaatsheeft. Net als 'Kohelet' is namelijk ook 'The Anthology' een lokatieproject. Deze keer echter niet omwille van het te kleine, wel veelmeer te grote formaat van de gewone speelruimtes. In tegenstelling tot de immense tuinbouwvelling, waar een vervreemdende sfeer heerste, is het salon waar 'The Anthology' getoond wordt net een beetje thuiskomen. In een met kaarsen verlichte ruimte worden cognac en gebak aangeboden. Achter de glimmende vleugel piano zit een vrouw die lijkt wegge-

lopen uit een oud plaatje; het kapsel keurig opgestoken, een helpaarse jas, een witte sjaal. Zelma Grünwald — actrice Smadaar Yaaron — is een overlevende van de holocaust. In de zwak belichte ruimte zie je haar nauwelijks zitten. Ze begint een gesprek dat weinig begrijpelijk is, een mix van Engels, Jiddisch en Duits. Intussen speelt ze piano.

Ziel

Aangrijpend wordt het wanneer ze haar relaas over de holocaust begint. De herinnering aan haar geliefde instrument, de piano die ze nu bespeelt, heeft haar er bovenop gehouden, zo vertelt Grünwald. Nu, bijna zestig jaar later, cultiveert ze het zwarte gat in haar ziel met de muziek waar ze in de concentratiekampen een onmenselijk heimwee naar had. Naarmate het verhaal voortkabbelt, tovert ze composities tevoorschijn: van Grieg over Chopin tot Jiddische folkloreliederen. De angsten die ze indertijd beleefde, komen echter nooit ter sprake, maar blijven in de lucht hangen. De spanning tussen het huiselijke van het gedempte kaarslicht en de vreselijke herinneringen van de vrouw zorgen voor een bitterzoete sfeer die je als kijker gevangen houdt.

Na zowat een uur wordt de opgebouwde spanning doorbroken wanneer geheel onverwacht de zoon waarvoor zij meermalen sprak, en die zij steeds onrustiger riep, als een dier vanonder de piano tevoorschijn kruipt, het gasmasker om de hals bengelend. Hij wil vluchten, maar wordt door de hysterische moeder tegengehouden met de waarschuwing dat op de Joden gejaagd wordt door de Duitsers en door Sadam Hoessien. Alle angst wordt als het ware op hem geprojecteerd, als was hij er het resultaat van. We zien een gestoord, debiel kind — rol van acteur Moni Yosef — dat door zijn moeder verplicht wordt de bewuste 'holocaustkwis' te spelen. "Wat

riepen de Joodse kinderen toen ze in de veevagen werden weggevoerd?". "Moeder, water!", luidt het antwoord van de jongen. Op die manier worden Joodse horrorsenario's ten beste gegeven: de selectie in de kampen, de gifgaskamers, de praktijken van Mengele, de houding van de SS'ers. Het salon met zijn kaarslicht en piano slaat om tot een beklemmend spookkasteel. Tot de moeder heel plots het verbouwereerde publiek naar huis stuurt. Voor wie het nog terugvindt tenminste.

Katrien Darras

'The Anthology' is te zien van maandag 11 tot donderdag 14 januari om 20.30 u in Halfmaartstraat 17. Kaarten zijn te koop in Stuc (350/500). Op woensdag 13 januari is er 'Acco in konsert en Jewish Party-time' in de Stuczaal. Kaarten kosten 100/150.

"Sommigen komen niet verder dan het nivo van Humo"

Tijdens het achttienjarige bestaan van de schrijfkursus bouwde Hans Devroe een uitgebreid netwerk van partners uit de literatuur- en mediawereld op. Dat moet althans blijken uit de lange lijst bekende namen waarmee Devroe onder de noemer 'medewerkers' in de lichtblauwe reclamefolder cursisten werft.

Deelnemers aan de cursus horen het nivo van Humo te overstijgen (zie interview op deze pagina). Vreemd, want één van de vele bekende namen waarmee Devroe zelf leden werft blijkt toevallig Guy Mortier te heten, hoofdredacteur van — jawel — Humo. Mortier: "Dat ik vermeld word als medewerker op die lijst is totale onzin. Heel lang geleden ben ik daar eens een paar vragen gaan beantwoorden, maar dat was eenmalig."

Ook Hugo Brems, als professor Nederlandse Literatuur aan de KU Leuven op het eerste zicht toch een mooie aanwinst als medewerker, figureert op de lijst. Brems: "Lang geleden had ik een zeer negatieve ervaring met die werkgroep. Ik heb er nu dan ook in het geheel niks mee te maken. Blijkbaar bestaat er geen wet die het verbiedt dat ik vermeld word als medewerker, maar ik wens hier totaal niet mee geassocieerd te worden."

Pijnlijk is ook dat Devroe het niet nalaat ook wijlen Knack-hoofdredacteur Frans Verleyen als medewerker op de folder voor 1998 te vermelden. Hallo, meneer Devroe? «Ik vermeld alleen de feiten: die mensen worden vermeld als medewerkers tot nu toe. Als iemand zich inschrijft, krijgt hij de juiste namen van de mensen die dit jaar meewerken. Daar is niks op tegen, het is mij trouwens niet te doen om bekende namen. Eventueel kunnen we inderdaad overwegen om een kruisje te zetten bij de namen van die personen die overleden zijn.»

(jl)

Sociale Raad zoekt!

Sora zoekt voor het tweede semester vertegenwoordigers om te zetelen in de Raad van Beheer van Acco, Raad voor Studentervoorzieningen en de raad van bestuur van Velo vzw. Tevens zijn we op zoek naar een student, wonende op het Pauskollege, het Heilige Geestkollege, het Begijnhof, Leo XIII of Groenveld om studenten te vertegenwoordigen op de Adviesraad Huisvesting.

Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot de Sociale Raad, elke namiddag tussen 14 u en 18 u op de 's Meiersstraat 5 of kunnen bellen naar 016/22 95 41 of 016/32 37 89.

Nieuwe huurprijzen Velo

- 1 maand: 300 BEF
- 2 maanden: 375 BEF
- 3 maanden: 550 BEF
- 4 maanden: 725 BEF
- 5 maanden: 900 BEF
- 7 maanden: 1.250 BEF
- 8 maanden: 1.425 BEF
- 9 maanden: 1.600 BEF
- 10 maanden: 1.775 BEF
- 11 maanden: 1.950 BEF
- 12 maanden: 2.125 BEF
- **Waarborg**
- 1 tot 5 fietsen: 2.000 BEF
- 6 tot 10 fietsen: 4.000 BEF
- 11 tot 15 fietsen: 6.000 BEF
- Niet vergeten mee te brengen:
  - identiteitskaart
  - studentenkaart
  - rekeningnummer
  - kontant geld

Uitslagen IFB

Dit schema geeft een overzicht van de interfacultaire sportwedstrijden van de komende dagen. Achtereenvolgens leest u datum en uur, plaats, wedstrijd en tussen haakjes de kring die een scheidsrechter dient te leveren.

Volley heren

- Voorrondevwedstrijden
- Di 12/1 om 22u op sdn2: Historia - Pedagogie (wedstrijd A)
- Kwartfinales
- Di 26/1 om 20u op kb1: Industria - winnaar wedstrijd A (wedstrijd B)
- Halve finales
- Di 26/1 om 21u op sdn2: Vtk - Ekonomika
- Di 26/1 om 22u op sdn2: Wina - winnaar van wedstrijd B
- Finale en troosting op woensdag 10/2

Basket heren

- Kwartfinales
- Di 12/1 om 21u op kb3: Wina - Vrg (wedstrijd H)
- Halve finales

- Di 26/1 om 20u op kb2: winnaar van wedstrijd H - Medica of Apoloon
- Di 26/1 om 21u op kb2: Ekonomika - Germania of Industria
- Finale en troosting op woensdag 10/2
- Basket dames**
- Voorronde
- Don 14/1 om 19u op kb: Vrg-Lbk (wedstrijd C)
- Halve finales
- Ma 1 /2 om 17u op sdn1: Apoloon - winnaar wedstrijd C
- Di 2/2 om 22u op sdn1: Ekonomika - verliezer wedstrijd C
- Finale en troosting op woensdag 10/2
- Volley dames**
- Voorrondes
- Di 26/1 om 20u op kb3: Crimen-

- Germania (wedstrijd I)
- Di 26/1 om 21u op kb3: Bios-Pedagogie (wedstrijd J)
- Kwartfinales
- Woe 27/1 om 16u op sdn2: Romania - Ekonomika (wedstrijd D)
- Woe 27/1 om 17u op sdn2: Vtk - Apoloon (wedstrijd E)
- Woe 27/1 om 20u op sdn1: Lbk - winnaar wedstrijd I (wedstrijd F)
- Woe 27/1 om 21u op sdn1: Medica - winnaar wedstrijd J (wedstrijd G)
- Halve finales
- Woe 3/2 om 16u op sdn1: winnaar wedstrijd D - winnaar wedstrijd E
- Woe 3/2 om 17u op sdn1: winnaar wedstrijd F - winnaar wedstrijd G
- Finale en troosting op woe 10/2

vorig nummer

K	E	N	T		T	A	P	I	R
A	L	I		S	U	F		D	O
N	I	P	P	O	N		L	E	K
S		A	R	M	E	N	I	E	
E	B		A	S		A	D	E	R
L	A	M	A		O	T		L	A
	Z	E	G	S	M	A	N		N
R	U	I		P	A	L	E	I	S
U	I		M	A	N		T	E	E
S	N	E	E	R		B	E	L	L

Zoekertjes zonder kommersieel oogmerk (gezocht, gevonden, verloren e.d.) zijn gratis. Voor de andere (te koop, te huur, tikwerk) wordt 100 frank per week aangerekend. De redactie behoudt zich het recht voor een zoekertje niet te plaatsen. Zenden aan of afgeven op 's Meiersstraat 5. Via e-mail kan ook op veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal 1 Reinigend zout — Rode edelsteen 2 Insekt — Groepsgewijs voorkomend plantje — Familielid 3 Gerecht — Streek, list 4 Vonk 5 Oude lengtemaat — Griekse letter — Tocht 6 Dierlijk bouwsel — Chinese afstandsmaat — Japans bordspel 7 Gebedenboek 8 Gezichtsleider — Lijst van drukfouten 9 Pers. vnw. — Godin van de blinde drift — Schaakterm 10 God van de onderwereld — Oost-Vlaamse gemeente.

Vertikaal 1 Auteur van Dracula — Vrouwelijk dier 2 Familielid — Wankel 3 Werpanker om voorwerpen op te vissen — Behoefte 4 Deel van het jaar — Verorberde 5 Spijskaart — Verbod, verwerping 6 Steenmassa — Europese munt 7 Zoogdier — Moezelstad 8 Grote menigte — Geraspte snuiftabak 9 Noest — Grote hoefveelheid 10 Vochtig — Muziekstuk.

Door Filip De Keukeleere

VRG Welsprekendheidstornooi

Naar jaarlijkse traditie organiseert het VRG het interfacultair welsprekendheidstornooi. Dat gaat dit jaar door op 27 januari in het MTC. Het tornooi bestaat uit twee delen: een voorbereid gedeelte en een improvisatiegedeelte. Het meest spraakvaardig talent wordt bekroond door een vakkundige jury (met o.a. Eddy Van Vliet, Tim Pauwels, Professor Malfliet, Professor Herbots) met de juryprijs. Maar ook het publiek heeft zijn inbreng met de publieksprijs. Voel je je geroepen om de naam en faam van je kring te verdedigen en ook je eigen eergevoel wat op te krikken, schrijf je dan als de bliksem in bij het VRG (Tiensestraat 53 of 016/22.75.97) en dit liefst tegen eind deze week. (kontaktpersoon: Eveline Buysse)

CHAOS

café pool snooker

in het hartje van Leuven
op je weg naar de Oude Markt

Zeelstraat 1 (boven Lunapark)
tel.: 016/23.33.18
open 7 op 7 van 11.00 tot 02.00 uur
zat. en zon. van 15.00 tot 02.00 uur

(advertentie)

zoekertjes

√ Jorn ekskuseert zich bij deze aan de jeugdige en sympathieke kring Musicologica, het was niet persoonlijk bedoeld.
 √ Gezocht: kandidate musikologie, blond haar en neusbels, superslank. Beloning: perkussie-kursus.
 √ Na een dagje Amsterdam is X terug in de Veto.
 √ Koen V., misschien kan je eens in de archieven van Stella Artois gaan neuzen.
 √ Na een dagje Parijs zijn Carla en Anemie terug in Leuven.
 √ Lieveke, Jazz-funk & Stereosounds op vrijdag 15 januari in zaal Rumba, Mosj.
 √ ES, holebi is in! Ik hou van je NG.
 √ Alweer gitaargebruil. Deze keer op woe 27 jan in de Rumba. Just Fuckin' Guitar Noiz.
 √ 't Stuc-onthaal eist een frankeringsmachine, anders gaan Anemie en Wim vanaf februari voor drie maanden naar Parijs.
 √ Prettige verjaardag Chrisje.
 √ Dorian Molina Death or DisEase 1984
 Tourdates: 25 januari in de Rumba op de

Veto-fuif, woensdag 27 januari in de Toewip op de Pré-ithakafuif.
 √ Gratis weekendje Parijs. Ik ben een drieëntwintigjarige jongen op zoek naar een reizegzellijn voor het weekend van 30 en 31 januari 1999. Lijkt dit je wel wat? Stuur dan een foto en recente haarlok op naar onderstaand adres. Wie weet ben jij wel de gelukkige die ik uit de stapel inzendingen zal selecteren. Take a walk on the wild side. Stationsstraat 11, 9840 De Pinte, (09)282.87.57).
 √ De vrijwilligers van Da Extravaganza Alternativa Days worden dinsdag 12 januari om 19.15 uur in AV 01.12 verwacht.
 √ Twee 'entoesiaste' gitaristen zoeken bassist, drummer en zanger. Geslacht doet niet tervake.
 √ OK, everybody lie down on the floor and keep calm. Dorian Molina is about to rock your ass. KLF meets Grooverider meets Motorbass meets S'Express. Maandag 25/01 in de Rumba, woensdag 27/01 in de Toewip.
 √ A-teamertjes: veel sneeuwpret! Ik zal jullie

missen.
 √ Raf B., steek uw langharige kop nog eens buiten zodat we je een gelukkige verjaardag kunnen wensen. Het natuurlijke selectieteam.
 √ En voor Sofie hetzelfde, behalve de gelukkige.
 √ Incredibele psychotronic picturemania op dinsdag 12 januari vanaf 19u45 met eigenzinnige gewelddadige flikken, kamikaze taxi's, gun crazy-aktie en een flinke portie warmte humer.
 √ Mel & Kim in de kont geneukt door Bob Sinclair en Cassius. Dat moet DJ Dorian Molina zijn. Get fresh @ Rumba op maandag 25 januari (Vetofuif) en @ Toewip op woensdag 27 januari (pre-ithaka).
 √ Gezocht: translator voor eventuele volgende

Open brieven!!! (Misschien een onderwerp voor een licentieverhandeling: 'Vertaling van Open brieven in Veto').
 √ Stijn: Anki, Annelies en anderen wensen jou (en anderen) een onvergetelijk jaar toe.
 √ Wie A zegt moet ook Chris zeggen.
 √ Gezocht: preses voor Thomas Morus. Uitbreiding naar roddelpers te bespreken. Bel 32.02.70.
 √ Solidair met Kongo? Vier mee feest ter herdenking van de moord op Patricia Lumumba met debatten, Kongolese hiphop, soukousa. Zaterdag 16 januari vanaf 14u in de Maabeek, rue du Cornet 97, 1040 Brussel.
 √ Schoonmaker blijf bij je Chris.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
 met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

SPORTURA REIZEN

sneeuwzeker bestemmingen tegen
onklopbare prijzen!
 Vanaf 5.990 BEF all in
 ook voor groepen
TEL: 016/29.82.90
FAX: 016/29.87.20
 Muntstraat 38, 3000 Leuven
 ledere week last-minute prijzen

agenda & ad valvas

DOOR HANS VANDENABEELE

DINSDAG

10.00 u **LEZING** Dr FWA Brom (Centrum voor Bioethiek en gezondheidsrecht, Utrecht): 'Transgenic Animals and Ethics', in MTC 02.13, org. Fac. LTBW.
 19.45 u **CULT** Inleiding in de Japanse mafia met o.a. ultragewelddadige flikken, kamikaze taxi's en gun-crazy aktie., in AV 01.12, org. DEAD.
 20.00 u **FILM** Harvest Special: 'First Love, First Rites' van Jesse Peretz, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

20.30 u **VERGADERING** ID21-Leuven: startvergadering, in de Toewip, org. ID21.
 20.30 u **TEATER** 'The Anthology' (Values for the Next Millenium) in een regie van David Maayan., in Halfmaartstraat 17, toeg. 450/500, org. CC Leuven en Stuc.
 22.30 u **FILM** Filmfun, 'De Kleur van Granaat-appels' van Sergej Paradjanov., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

WOENSDAG

19.30 u **KONSERT** Musical: 'Annie' door het

Stardust Theatre, in de Stadsschouwburg, toeg. 250/550/800/1100, org. KC Leuven.
 20.00 u **KONSERT** Het Collectief: 'Solo-avond' (hedendaags klassiek met werk van o.a. Boulez, Goeyvaerts, Dutilleux), in KC Oratoriënhal (Mechelsestraat), toeg. 250/300, org. KC Oratoriënhal.
 20.00 u **TEATER** Medea door Theater Teneter (jongerentheater), in KC Wagehuys, toeg. 350, org. KC Leuven.
 20.00 u **LEZING** Rik Coolsaet: 'Bommen boven Irak: de wereldorde aan de vooravond van de 21ste eeuw', in Notre Dame (bovenzaal), org. Europakring.
 20.30 u **TEATER** 'The Anthology' (Values for the Next Millenium) in een regie van David Maayan. (gevolgd door Acco in Concert en Jewish Party-time, om 23 uur in de Stuczaal), in Halfmaartstraat 17, toeg. 450/500, org. CC Leuven en Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **TEATER** De Verrukking speelt 'De verzamelde werken van Billy the Kid', in KC Wagehuys, toeg. 450, org. KC Leuven.
 20.00 u **FILM** Asher Talim: 'Don't touch my Holocaust', in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** 'The Anthology' (Values for the Next Millenium) in een regie van David Maayan., in Halfmaartstraat 17, toeg. 450/500, org. CC Leuven en Stuc.
 22.30 u **FILM** Asher Talim: 'Don't touch my Holocaust', in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

VRIJDAG

22.00 u **FUIF** Strobophobia, met DJ's Didi (Apero), Stan (Scorpio) en Mailman (DEAD), in Rumba, org. DEAD.

ZONDAG

20.00 u **FILM** New Harvest: Adrei Sokurov: 'Mother and Son', in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 22.00 u **KONSERT** Jazz op zondag, in Stuczaal, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

14.00 u & 20.00 u **FILM** Leven en dood op het land (Belgisch psychologisch drama van Emile Degelin uit 1964 in twee delen naar novelles van Stijn Streuvels en Karel Van de Woestijne), in Filmmuseum Leuven (Vander Kelenstraat 30), toeg. 25/50, org. Filmmuseum.
 20.00 u **FILM** Filmfun: Orson Welles, 'The Trial', in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** Dood Paard: Blaaf, in Vlamingenstraat, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** New Harvest: Adrei Sokurov: 'Mother and Son', in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

kolofon

Veto
 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
 Nummer 15
 11 januari 1999

Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofredactie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne
Redactie: Aernout 'Amadeo' Beke, Kartien 'Catharina van Aragon' Darras, Joost Helsen, Sofie 'Catharina Parr' Overstijns, Bart 'Donatien Alphonse François' De Schrijver
Medewerkers: Bert 'Ralph' Balcaen, Stijn 'Fergie' Bovy, Herman 'Maximiliaan' Pauwels, Jeroen 'Frederik De Grote' Peeters, Ann 'Catharina Howard' Van De Moortel
Doka: Dirk 'Baudouin' Bernard, Ivan 'Paparazzo' Put, Pieter 'Diana' Van der Aa, Johan 'Victoria' Wijnants
Layout en Vormgeving: Aernout 'Amadeo' Beke, Dirk 'Boudewijn' Bernard, Bert 'Josephine Charlotte' Cornillie, Katrien 'Jane Seymour' Darras, Benny 'Hendrik VIII' Debruyne, Hans 'Leopold II' Declercq, Marie-Anne 'Anna Boleyn' Dedeurwaerdere, Yves 'Louis XVII' De Jaeghere, Filip 'Filip' De Keukeleere, Bart 'Donatien Alphonse François' De Schrijver, Jeroen 'Sissy' Lissens, Kristof 'Laurent' Messiaen, Jeroen 'Frederik De Grote' Peeters, Ivan 'Paola' Put, Hans 'Albert' Vandennebeele, Eva 'Fabiola' Wittocx
DTP: Hans 'Leopold II' Declercq, Filip 'Filip' De Keukeleere, Hans 'Albert' Vandennebeele, Eva 'Fabiola' Wittocx
Spelling: spellers en Ikke
Eindredactie: Katrien 'Anne van Kleef', Jeroen 'Sissy' Lissens

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be
Zetwerk en publiciteit
 Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
 Studenten: 250fr; niet-studenten: 1500fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redaktievergadering
 iedere vrijdagnamiddag om 16.00 u

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
 Tel: 23.70.30

Ma.-Do. 9 - 22u.
 Vr. 9 - 20u.
 Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
 Tel: 23.70.02

Ma.-Vr. 9 - 19u.

Naamsestraat 115
 Tel: 23.70.03

Ma.-Vr. 9 - 19u.
 Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

Alfa

• 13/01 om 20.00 u: Film: 'Alles moet weg', in MSI 00.28.

Kanonika

• 14/01 om 20.00 u: Raimundus de Penaforte, in Begijnhof 16.

Ekonomika

• 14/01 om 20.00 u: Filmavond, in Aula G. Eyskens. • 14/01 om 20.00 u: Debat: 'Wie verdient meer?', in Aula PDS.

Eoos

• 11/01 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Perma. • 14/01 om 20.00 u: Chinese film waarvan de naam ons nu even ontsnapt, in MSI 00.28.

Germania

• 13/01 Ierse avond, in de Fak. • 13/01 Film: 'Armageddon', in MSI 03.18.

Historia

• 13/01 om 09.00 u: Bezoek Ortelius-tenoonstelling (Antwerpen, Plantin & Moretus), in Stationshal (verz.). • 14/01 om 19.00 u: Kantus, in Kafee Rector.

Medica

• 13/01 om 22.00 u: Was het nu '80 of '90, in Doc's. • 14/01 om 22.00 u: Techno-night, in Doc's.

Medisoc

• 11/01 om 21.00 u: Gezelschapspellenavond, in Wink. • 12/01 om 21.00 u: Karaoke, in Doc's. • 13/01 Nieuwjaarsreceptie met gratis vat, in Wink. • 14/01 Subtropisch zwemmen (met honderd gratis pinten), in Wink. • 15/01 Skiweek start.

Romania

• 13/01 2de lic-avond, in Artmania.

VRG

• 11/01 om 20.00 u: Halftime 1ste lic: Film: 'U-turn', in Aula Zeger Van Hee. • 11/01 om 22.00 u: Halftime 1ste lic: Streekbiereavond, in Universum. • 12/01 om 20.30 u: Halftime 1ste lic: Kantus, in Patapoef. • 13/01 om 14.00 u: Halftime 1ste lic: Poolnamiddag, in Downtown Jack. • 13/01 om 20.30 u: Halftime 1ste lic: politiek debat over 2,5 jaar justitievormingen (moderator Siegfried Bracke), met aansluitend receptie, in Aula PDS. • 14/01 om 19.30 u: Halftime 1ste lic: spaghettivavond, in Lido-kafee. • 14/01 om 21.00 u: Halftime 1ste lic: Fuif met profrentap en The Mackenzie feat. Jessy, in Lido.

“Het is gemakkelijker afscheid te nemen van twintig mensen tegelijk dan van één persoon”

es Copains de la Littérature’, zo heet de literaire living die de Leuvense schrijvers-gastheren Kamiel Vanhole en Koen Peeters al voor het tweede seizoen organiseren, officieel. Volgende week donderdag bijten Jo Govaerts en de Nederlandse Ilse Starkenburg de spits af. Een nieuwheid is dat beide schrijvers beginnen met een tien minuten durende lezing — ‘Aan de hoofden’ genoemd — die daarna in het Nieuw Wereld Tijdschrift wordt afgedrukt.

Jo Govaerts studeerde Oost-Europese talen en culturen aan de KU Leuven en in Polen, en sociale antropologie in Londen. Nu werkt ze op de faculteit Politieke Wetenschappen van de KU Leuven. Eind vorig jaar verbreedde Jo Govaerts haar schrijvershorizon. Na vier dichtbundels — de eerste schreef ze toen ze vijftien was, de laatste vorig jaar — en een bundel vertalingen van Nobelprijswinnares Wisława Szymborska, verscheen eind vorig jaar haar reisverslag ‘Tatarstan’. Het boek draagt de titel van de gelijknamige autonome Russische republiek, waar ze enkele maanden onderzoek deed. Van haar zoektocht naar hoe de Tataren leven en van hun onbekende geschiedenis bracht ze ook verslag uit in het Radio 1 programma ‘Het Einde van de Wereld’. Is het voor een dichter — die vaak het voorbijgaan der dingen in een gedicht stopt — niet moeilijk om telkens afscheid te nemen op het eind van de reis?

Jo Govaerts: «Het is niet vanzelfsprekend om bijvoorbeeld uit Tatarstan weg te gaan, en mensen achter te laten. In dit geval wist ik echt wel dat ik niet gauw terug zou komen. Eigenlijk is het gemakkelijker om afscheid te nemen van twintig mensen tegelijk, dan van één persoon. Zeker in Kazan is de situatie zo dat zij echt niet kunnen reizen — vooral niet buiten de landsgrenzen. Daar heeft afscheid nemen niet alleen een persoonlijke, maar ook een politieke en socio-economische betekenis. Voor veel mensen betekent contact met een buitenlander een venster op een wereld waarvan ze zelf niet kunnen hopen die ooit te zien.»

Veto: Hoe verhouden al die reizen zich tot het schrijven?

Govaerts: «Ik weet het nog niet goed, dat is iets waarover ik nu aan het nadenken ben. Gedichten schrijven heb ik altijd gedaan. Gedichten schrijven doe je — ik in elk geval — niet met voorbedachte rade. Als je iets wil schrijven dat de lengte van een gedicht overschrijft, moet je meer systematisch te werk gaan — echt aan een bureau gaan zitten. Dat is een heel nieuwe ervaring. De schrijfstijl en het publiek zijn in elk geval volledig anders. Bij een reisverhaal moet je nadenken over wat de mensen al weten over dat land: wat moet je uitleggen en wat niet? Het zijn dikwijls ook heel andere mensen die dat soort boeken lezen, dan degenen die mijn gedichten lezen. Dat vind ik op zich wel leuk. Het komt ook terecht bij mensen die naar ginder willen gaan en mijn boek gebruiken als een manier om kennis te maken en zich voor te bereiden.»

Veto: Naast schrijven, heb je ook gedichten van de Poolse Nobelprijswinnares Wisława Szymborska vertaald.

Govaerts: «Het was eigenlijk een heel aangename bezigheid om intensief bezig te zijn met een volledig oeuvre. Ik had zelf gekozen voor Szymborska, dat is iemand die redelijk toegankelijk is. Als je haar poëzie de eerste keer leest, heb je er al plezier aan. Maar je kan het ook blijven lezen. Haar ge-

dichten zijn heel geraffineerd kwa humor en gedachtekransels enzo. Op zich vond ik dat wel een beetje reizen in iemand anders geest.»

«Ik verdeel eigenlijk mijn tijd over literatuur en andere dingen. Ik heb nog nooit een periode in mijn leven gehad waarin ik honderd procent met literatuur bezig was. Meer en meer voel ik hoe veel tijd en geduld je moet hebben om echt te lezen, om met diepgang te lezen. Bij Szymborska heb ik dat kunnen doen. Als je kritieken leest over literatuur, sta ik toch wel vaak versteld van de oppervlakkigheid en soms van de grofheid van critici. Ik zie een gebrek aan respect voor schrijven als een individueel project en een inspanning. Schrijven is je blootgeven. Dat gebeurt daarom niet op een autobiografische manier, maar je doet in elk geval je bek open. Iedereen is ver-

(foto Ivan Put)

schillend, waardoor het altijd gemakkelijker is om mensen te kwetsen. Als je bepaalde mensen hoort praten over literatuur, gaan die erover heen alsof het om één of ander produkt ging. Dan respecteert ik critici als Herman de Coninck of Kamiel Vanhole. Zij lezen met ontzettend veel aandacht, en leggen verschillende werken van iemand naast elkaar. Als ik dan naar mijn eigen leeshouding kijk, dan besef ik dat ik daar zelf ook nog aan moet werken.»

Versteld

Veto: Hoe kijk je zelf terug op je vroege debuut?

Govaerts: «Ik ben nu tien jaar verder dan toen ik debuteerde. Toen vond ik die situatie eigenlijk veel normaler en vanzelfsprekender dan nu. Als ik nu — niet mezelf zijnde — zo’n meisje van zestien jaar naar een poëzie-avond zou zien komen, zou ik heel veel vragen en bedenkingen hebben. Nu is het zo dat ik iemand ben die zesentwintig is, en zes boeken heeft uitgegeven die bekend zijn — ik heb al een heel verleden in de literatuur. Wat ik er ook van denk, ik kan mij daar niet van losmaken.»

Veto: Wat was je konklusie over de identiteit van de Tataren, toen je er vertrok?

Govaerts: «Mensen zeggen één ding, en leven is vaak nog iets anders. Er waren ook evenveel meningen als er mensen waren. Mijn gevoelens aan het einde was toch wel een beetje negatief. Dat die mensen echt wel een probleem hadden met hun identiteit. Als die situatie niet een beetje in de hand gehouden wordt, kunnen daar kon-

flikten uit voortkomen. Maar ja, dat is hetzelfde in België.»

Veto: De algemene indruk is toch dat ze een sterk minderwaardigheidsgevoel hebben?

Govaerts: «Niet allemaal. Ik ben ook Tataren tegengekomen die zonder de Russen te willen denigreren gelukkig waren met hun eigen achtergrond. Dat is een heel vervelende verantwoordelijkheid als je zo’n boek schrijft: je maakt keuzes over wie je aan het woord laat. Ik had nog tien andere mensen erbij kunnen betrekken, die weer een andere invalshoek hadden.»

Bereid

«Als je de mensen beter leert kennen, en de taal kent, dan evolueert de relatie op een ander nivo. Deze zomer was ik bijvoorbeeld in Kirgyzstan. De mensen zien daar

de niet dat men zag dat ik van ergens anders kwam. Pas toen ik dat aanvaard heb — dat ik hoe dan ook geen Poolse kon zijn — gingen de dingen veel beter.»

«In Kirgyzstan denk ik dat ik heel sterk het leven gedeeld met een aantal mensen. Het was soms zelfs pijnlijk dat het zo evident was dat ik iemand anders was. In het leven dat ik daar leidde, trok ik vooral op met een pas getrouwde vrouw. Zij apprecieerde mijn aanwezigheid heel fel, omdat ik andere verhalen in haar wereld binnenbracht. Zelf wist ze dat dit haar leven zou zijn, tot het einde van haar dagen. Het is zo’n tipisch verhaal van een redelijk patriarchale maatschappij waarbij de plaats van vrouwen in een familie niet zo vrij is als bij ons. Tegelijk was ik erg verbaasd dat ze toch zelf het probleem daarvan even goed inzag als om het even welke westerse

feministe. Bijvoorbeeld als ze zei: ‘Ik zou beter buitenshuis werken, want anders ben ik afhankelijk van mijn man.’ Maar haar loon als vrouw was niet genoeg om de bus van en naar het werk te betalen.»

Veto: Wat trekt je zo aan in Centraal-Azië en Oost-Europa?

Govaerts: «Mijn interesse voor dat gebied is absoluut niet groter dan voor andere regio’s in de wereld, maar je moet een keuze maken. Soms ben ik blij met wat ik heb gestudeerd, soms minder. Op het moment dat ik met die studies begon, was het heel boeiend om met die regio bezig te zijn

omdat er zoveel dingen aan het veranderen waren. Het is ook een regio waar je echt wel Russisch voor moet kennen als je er toegang toe wil hebben. Het is leuk dat je met de kennis van Russisch zo’n heel groot gebied kunt bereiken, hoewel de kennis van Russisch bij de jongeren sterk afneemt.»

Veto: Dikwijls stellen Kamiel Vanhole en Koen Peeters op de literaire living vragen over thema’s waar de beide gasten iets kunnen over zeggen. Als je dat weet, wat verwacht je dan?

Govaerts: «Kamiel en Koen zijn ideale lezers, die met toewijding en talent lezen. Ze wisten dat Ilse en ik elkaar kenden. Misschien vragen ze iets over het feit dat wij allebei jonge vrouwen zijn. Ik weet niet of dat relevant is, maar het scheidt in elk geval een band. Nog een mogelijkheid is een vraag naar het feit dat wij niet puur Nederlandstalig zijn. Zij is Fries- en Nederlandstalig. Ik ben wel Nederlandstalig, maar tegelijk bezig met zoveel andere talen. Er zijn ook contrasten: Ilse is bijvoorbeeld heel honkvast. Zij heeft ook pas later gedebuteerd. Ik weet niet wat ze nog allemaal gaan ontdekken. Kamiel en Koen kennend, verwacht ik het ergste. Ik denk dat ze alle mogelijk politiek niet korrekte, mijn-privacy-in-stukken-hakkende vragen gaan stellen maar er toch heel lief bij zullen blijven glimlachen.»

Benny Debruyne

De Literaire Living: op donderdag 21 januari, om 20.30 u. in de foyer van de Vlamingenstraat. De toegang bedraagt 200/250 met en 300/350 frank zonder Suckaart.